

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hétre 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hétre 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyilatkozat sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, márczius 7.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: Jegyzők kérelmei.
Ingatottság a Házban.
A transzváli háború.
Affér egy anekdota miatt.
Köszörülék a kardokat.
A törbe csalt Ugron.
Háromszázezer forintos sikasztás.
Lapszerkesztők párba! ügye.
A kalapos mester „Irodája.”
Az erélyes József főherceg.
Tárcza: Az üzenet. Irta: Kerényi Miklós.
Regény-Csarnok: A milliomos büntárs. Irta: M. E. Braddon.

Jegyzők kérelmei.

Budapest, márczius 6.

A jegyzők, a kiknek vállain a közigazgatás legsúlyosabb feladatai nyugszanak s a kiknek kezében csomósodik össze a közigazgatás ezer és ezer szála, rég idők óta panaszkodnak és keseregnek súlyos terheik miatt. Sok igazuk van. A jegyzőknek mindentudóknak kell lenniök. A jegyző végzi és intézi el községe lakosainak ügyszólván minden ügyes-bajos dolgát. Ügyvéde, tanácsadója, sőt sokszor még orvos is a községének, a melynek a legtöbb esetben minden egyes polgára hozzá fordul, ha bármilyen baj éri.

Teendője, munkája temérdek, felelőssége egyike a legsúlyosabbaknak. Ő kezeli az összes állami és községi adókat, eljár minden közigazgatási ügyben, vezeti a bagatellbiróságot, eljár minden közegészségi és rendészeti ügyben, de egy lélekzetre felsorolni nem tudnók, mennyi minden munka hárul rájuk.

Ezzel szemben néhány — ugynevezett „zsiros” — jegyzőségtől eltekintve, a jegyzőségek tulnyomó részben olyan silányul vannak dotálva, hogy a tisztességes, becsületes megélhetést szinte lehetetlenné teszik. Ez az oka annak, hogy a visszaélések igen sűrűn fordulnak elő s ez az oka annak, hogy sok, különben derék, buzgó ember esett áldozatául a szegénységének és a tények tanúsága szerint annak a körülménynek is, hogy a lelkiismeretlen, könnyelmű, vagy megszorult jegyzőnek ezer és ezer alkalma van a visszaélésekre. Távol van tőlünk, hogy ezeket mentegessük, de ha igazságosak akarunk lenni, rá kellett mutatnunk a megtévelygések kuforrására.

Az anyagi bajok mellett majdnem fokozottabb mértékben sujtja a jegyzői kart a szolgálati pragmatika hiánya. A jegyző lehet bármennyire törekvő, szorgalmas és lelkiismeretes, soha sem tudhatja, mikor és miért éri gáncs, ócsárlás, dorgálás, kisebb-nagyobb pénzbírság, sőt a fegyelmi vizsgálat is. Számos esetet tudunk, a melyekben a jegyző a hivatali önkénynek, a felsőbb hatóságának, a szolgabíró, vagy főszolgabíró személyes bosszújának esett áldozatául. A jegyző hatásköre oly széles, oly messzeágazó, hogy mi sem könnyebb, mint belekötni. A jegyzői karnak itt csak az az egy szomorú vigasztalása van, hogy a feljebbvalói sem mentek a mizériáktól, csak a dolog természetében rejlik, hogy a felsőbb hatóságokat ért gáncsok kamatos-tul hullanak a jegyzők fejére.

Mégis általában és nagyjában megfeleltek és megfelelnek hivatásuknak. Az ő buzgóságuk, intelligenciájuk és erős hazafiasságuk tette lehetővé máig is, hogy hivatásukat a rendszer körülményeihez képest hiven teljesíthették. De végre itt az ideje, hogy bajaikon, a melyek egy-szersmind a közigazgatás bajai is, végre alaposan segítsen a törvényhozás.

A segítségért és régi panaszai meghallgatásáért fordult tegnap a jegyzői kar választmányja Széll Kálmánhoz, mint belügyminiszterhez, kinek különben úgy is, mint volt közigazgatási tisztviselő, ugyanis, mint két elsőrangú pénzügyintézetnek elnöke, ezer és ezer alkalma volt a jegyzői kar bajaival, kivánságaival és óhajaival megismerkedni. Ismeri is azokat és egyik fő feladatának fogja tekinteni, hisszük, hogy mielőbb — a közigazgatás reformját kerestül vinni. Mert a jegyzői kar bajait csak e reform keretében lehet orvosolni. Jól tudják ezt maguk a jegyzők is, a kik a leglelkesebb hívei az állami közigazgatásnak. A miniszterelnök már a képviselőházban is, tegnap a jegyzők előtt is kijelentette, hogy a járási közigazgatás anomáliáin akar első sorban segíteni.

Ebben a kijelentésben benne van a biztos garanciája annak, hogy a jegyzői kar kivánságai, amennyiben a közérdekel függnek össze, meg fognak valósulni és így ők remélhetik ügyük jobbra fordulását.

(K. sz.)

TÁRCZA.

Az üzenet.

Irta: Kerényi Miklós.

I.

Csak úgy ragyogott minden a két szobás piczi lakásban. A sok kézi munka, a finom varrottas asztalterítő, a nagy rend és tisztaság mind csak a Balla-leányok szorgalmáról és ügyességéről beszélt. Az egész városban dicsérték őket. Meghívták őket minden mulatságra, pedig nagyon, de nagyon szegények voltak, de a három leány nem igen mozdult ki abból a csinos, kis fészekből, melyet hangyaszorgalommal hordtak össze és ékesítettek fel. A fiatal emberek is a legnagyobb tisztelettel köszöntek nekik és nem kacsingattak merészen rájuk, mint a többi szegény leányra. Eppen ezért nem is jártak hozzájuk. Csupán a tisztartó fia, a halvány arcu Jenő, ki tavaly rakta le a maturát, látogatott el hűségesen délutánoként. A leányok már annyira hozzászoktak ezekhez, hogy a mikor az óra négyet ütött és a szükszavu fiatal ember nem volt ott, már türelmetlenül kezdtek:

— Hol marad Jenő? . . .

Jenővel azonban ritkán esett meg, hogy elmaradt. Pontosan, mint az óra megjelent, le-

ült és majd feltalta szemével Blankát, ki az ablak mellett ült és varrt. Blanka volt a legidősebbik és legszebb. Halvány, finom arca, melankólikus tekintete elárulták, hogy sok bánat és gond nyomta szívét. Ő azonban nyugodtan dolgozott és várta. Ha néha abbagyta a munkát és kitekintett az ablakon a kertbe, mélyen felsóhajtott. Edes gondolat támadt fejében és rózsás reménység gyönyörű képeket rajzolt szemei elé. Huszonnégy éves már, de nem aggódik, nem reszket, hogy el fog hervadni és vén leány marad. Téveteg tekintettel nézi a kis kert virágait és önkénytelenül rebegi el a szavakat:

— Ha fogalmazó lesz! . . .

Iren és a pajkos Erzsí tudják e három szó nagy jelentőségét. Mintha imádságot mondanának, oly áhítattal ismétlik:

— Igen, ha fogalmazó lesz!

— Hanem mostanában nagyon ritkán ir. Ha nekem lesz vőlegényem, ráparancsolok, hogy mindennap írjon nekem levelet. — Ezt a különvéleményt a csacska Erzsí nyújtotta be.

— Nagyon sok a dolga szegénynek! — feleli mentegetőzve Blanka. — Nem lehet ám oly könnyen jó állást kapni. A szegény fiatal embernek meg, a kinek nincsen protekciója, két annyit kell dolgoznia, mint másnak.

Jenő szó nélkül hallgatja ezt a diskurzust. még halványabb lesz és még jobban kimeresztí

a szemét. Blanka ugyan kerek hat évvel idősebb, mint ő, de ez a legkevésbé sem akadályozza meg abban, hogy ne szeresse őt olyan rajongó, forró szerelemmel, a hogyan csak a gimnázisták tudnak szeretni. Azaz bocsánat! Jenő most már jogász és kész volna rögtön elvenni Blankát, ha nem félné attól, hogy a papa meg a mama kinevetik, ha előáll, hogy a szegény Balla Blankát el akarja venni. Azután a leány sem szereti őt igaz szerelemmel. Szereti ugyan, de úgy, a hogyan az ilyen derék, jóra való fiut, mint a milyen Jenő, szeretni szokta. Jenő tudja ezt, de nem törődik vele, csak azt nem tudja megérteni, ugyan minek vár az a szép leány olyan hűségesen arra a Kincses Berczire, ki hat év alatt sem tudott egy fogalmazói állást elnyerni? Hej! ha ő lenne a helyében. Nem várna egy percet sem. Voltaképpen pedig örül, hogy abból a Bercziből oly sokáig nem lesz fogalmazó, mert úgy érzi, hogy okvetlenül főbe kell lőnie magát, ha Blanka a más felesége lesz.

II.

Jenő ur szokatlanul ünnepélyes hangulatban van. Fekete ruha van rajta, sőt cilindert is visel. Így aztán még sápadtabbnak látszik. Bucsulátogatást tesz a Balla-leányoknál.

— Hát már elmegy?

— Itt hagy bennünket?

— Mit csinálunk most délután? — A leá-

Izgatottság a Házban.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, márczius 6.

A folyosón szokatlanul zajos az élet. Ma sem beszélnek egyébről, mint a zabszállításról, a függetlenségi testvérháborúról, a *Holló-Eötvös-Dienes* ügyről s a disputa közben szinte puszkaporossá válik a hangulat.

Az Ugron-párt ma csupán egy taggal képviseltette magát: Molnár Jenővel, a szentesi honatyával, aki azt akarja elhitetni, hogy őt függetlenségi elveiért választották meg Szentesen Széltében panaszkodik fünek-fának:

— Rettenetes ez, *Kossuthék* tönkre akarnak minket tenni!

Hogy ez a panasz komikus és közderültséget kelt, azt csak a szentesi honatyá nem veszi észre.

Közben pedig általánosan az iránt érdeklődnek, kihivta-e már Holló Dienest, vagy pedig az utóbbinak mai sértő nyilatkozatát sem veszi magára? Erre a délelőtti folyamán választ kapni nem lehetett.

Benn a teremben ezalatt *Rohonczy* Gedeon beszélt két és félóra hosszat, sokszor összefüggéstelenül és nagy össze-visszaságban, de sokszor érdekesen. Hallgatósága mindig volt, de mert gyakori ismétlésekbe bocsátkozott, a hallgatósága is változott. Félegykor fejezte be beszédét és az erre következett szünet alatt megérkezett *Várossy* Gyula Ugron-párti, aki mindjárt fel is iratkozott. Hosszan beszélt és unalmasan; senki oda nem hallgatott.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Tallián Béla alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Hegedüs Sándor, Darányi Ignác és Cseh Ervin miniszterek.

A múlt ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

A kereskedelmi költségvetés.

Rohonczy Gedeon: Sajnálja, hogy nem jobb szónok. Igen sok mondani valója van. (Halljuk!) Elsőbb is a nyerstermények forgalmáról beszél. Ezt hathatósabban kell támogatni. A saját kerteszetéről szólva, a szállítások ellen panaszkodik. Nagy gonddal és fáradtsággal szervezte kerteszetét, de ma sincs meg a fáradságának jutalma, mert a szállítás bajai mindig veszélyeztetik az üzemet. Beszél a versengésről s így kiált fel: Sok svindler van Magyarországon! (Derültség.) A nemes versengés barátja, de sajnos sehol a szédelgésnek annyi tere nincs, mint a kereskedelemben. (Igaz!) A szállítótérmetést intensivebbé kell

tenni és támogatni. Meri mondani, hogy a bor alacsony árait a borhamisítások idézték elő.

A magyar ipart minden áron fejleszteni kell. Idegen tőke felhasználásával kell a nagy ipart megteremteni és biztosítani. A függetlenségi pártnak igaza van abban, hogy a 67-es alapon nem lehet igazi magyar ipart teremteni. (Tetszés a szélbalon.) Hosszabban szól a malomiparról. A budapesti malomipar szerinte nem ipar, hanem játékszövetkezet. A tőzsdén kereskednek és sok bajnak az okozói. Védi a kiskereskedőket, a kik százanként mennek tönkre. (Közbeiktatások a szélbalon: *Itt nincs antiszemita kérdés*.) Nyiltan bevallja, hogy adatai egy részét zsidó kiskereskedőktől kapta. Mert úgy áll a dolog, hogy ezeket teszik tönkre a nagykereskedők, hogy ők magukat fenntarthassák. (Zajos helyeslés balról.) Ismerteti a kerteszeti termelést.

Makfalvay: Ez is érdekes.

Rohonczy: Csak azért bocsátkozom részletekbe, hogy az igen tisztelt kormány megértse. (Általános élénk derültség.) De áttér a ringekre. (Halljuk!) A Haas és Deutsch céget erősen megtámadja, ez alkotta meg a buza ringet, a melynek következménye volt, hogy a buzaárak csökkentek. Mindent el kell követni a buzaárak emelésére. (Helyeslés.) Nem bánja és nem is veszi rossz néven, hogy a malom, vagy a nagyipar spekulál, de szerb buzával árasztani el Magyarországot, a melynek sokkal jobb a buzája, nem szabad, ez a magyar gazda egyenes megkárosítása. (Helyeslés.) Arról győződött meg, hogy a kereskedelmi minisztérium osztálytanácsosa rossz helyről informáltatta magát a termény tőzsdéizletek tárgyában.

Hibáztatja, hogy a tőzsdetanács bíraskodik, itélkezik és még a törvényeket is maga hozza. (Igaz!) Ez páratlan állapot. Birhat autonom joggal, de a kormánynak joga van beleavatkozni, mint a hogy akárhányszor megtette ezt Baross Gábor. A tőzsdetanács reformálását kívánja; különben pedig elfogadja a költségvetést. (Élénk helyeslés balról és középen.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Várossy Gyula röviden a székelly vasutakról beszél és azok hasznát és szükségét bizonyította.

Zichy Jenő gróf: Örömmel üdvözlí Hege-düs Sándor kereskedelmi minisztert mai pozíciójában, a melyre valóban rátermett. Régóta lett volna szükségünk ilyen buzgó és szakértelemmel, tudással bíró kereskedelmi miniszterre, mert eddig már régóta azon a helyen csak kapkodást láttunk — irigységgel körülvéve. (Tetszés.) Felszólalásának főcélja a csatornázási ügy megbeszélése. Már 30 év előtt tanulmányozta ezt a kérdést Hollandiában és Franciaországban és tanulmányairól be is szí-molt egy füzetben. Vajha e régi tervét a miniszter végre megvalósítaná. Igen nagyot lendítene a csatornázás gazdasági ügyeinken. (Élénk

helyeslés.) Összefügg ez a vasuti forgalommal is, de különösen kereskedelmi és ipari érvekkél. (Helyeslés.)

A hazai ipart alulról kell megteremteni. Megmondotta ezt már évtizedek előtt és sokat is fáradozott érte. Nyolczvanhét várost bejárt az ipar fellendítése végett és elköltött erre a saját vagyonából 42,000 forintot. (Zajos éljenzés.) Sajnos, kevés eredménnyel. Ma sincs magyar ipar, még a tősgyökeres magyar városokban sem. Kimondja, hogy önálló vámterület nélkül nem is lesz. (Éljenzés a szélsőbaloldalon.) Utazásaiban fájdalommal látta, hogy magyar zászló és magyar címer nincs sehol; az alexandriai konzul az egyetlen dicséretes kivétel. Bizik a miniszter tett erejében és szívesen áll mindenben rendelkezésére. A költségvetést elfogadja.

A beszédet zajosan megélnézték. A szónokot sokan üdvözlí.

Holnap *Kálmán* Károly, *Láng* Lajos és *Hel-tai* Ferencz beszél.

TAVIRATOK.

Bizalom Ugronnak.

Budapest, márczius 7. (Saját tud. táv.) A szilágysomlyói választók táviratban fejezték ki megbotránkozásukat az *Ugront* ért támadások miatt. Vasárnap népgyűlést tartanak, a melyen bizalmat szavaznak Ugronnak.

Az oroszok Persiában.

London, márczius 6. (Saj. táv. táv.) Az alsóház ülésén azt kérdezte *Gibson-Bowler*, figyelmére méltatta-e a kormány azt a hírt, hogy Oroszország már megkezdte Perzsiában a zulfa-tabrisz-hamadáni vasut építését a teheráni szárnyvonallal és hogy erre az építésre több vezérkari tiszt ügyel föl néhány kozákezzreddel. Azt kérdezi továbbá, van-e tudomása a kormánynak arról, hogy Perzsia Bender-Abbeszt átengedi Oroszországnak ugyanolyan feltételekkel, mint annak idején Kína Port-Arthurt és hogy Oroszország Bender-Abbesz-nál hadi kikötőt és hajógyárat szándékozik építeni. Végül azt kérdezi, tett, vagy tesz-e a kormány ebben az ügyben lépéseket Oroszországnál és Perzsiánál? — *Brodrick* parlamenti államtitkár azt válaszolja, hogy a kormány nem kapott olyan jelentést, amely ezeket a híreket megerősítené s azért nem is volt oka, hogy ez irányban lépéseket tegyen az orosz kormánynál.

nyok száz meg száz kérdéssel ostromolják. Jenő ur pedig szomorú hangon elmondja, hogy bizony Pestre kell mennie az egyetemre.

— Pestre. Akkor fölkeresheti a Berczit. Megteszi? Levelet is írok neki. Adja át neki. Majd meglátja, hogy megőrül a levélnek, no meg magának is. Azután ha visszajön, majd elmondja, hogyan és mint van az a Berczi? Ő ugy sem jöhet le. Tudja, nagyon szigorú főnöke van, a ki nem ad neki szabadságot.

Blanka egészen belepirult a szopora beszédbe, Jenő pedig alig tudja elmondani:

— Kérem, na—gyon szívesen. Elviszem a levelet . . .

Följegyzí magának a Berczi címét és átveszi a levelet, a melyre sokáig kellett várakozni. Sok írni valója volt Blankának. Azután Irén is beleírta: „Csókollak ezerszer!” Erzsí pedig nagy ákombákom betűkkel ezt írta a levél szélére: „Mikor jössz el Blankáért? Mi is szeretnénk már nagy lányok lenni.”

III.

Jenő ur sietett az édes, imádott Blanka óhajának eleget tenni. A Zerge-utca egyik házában második emeletén megtalálta Kincses Berczi lakását. Azonban nagy meglepetés érte, mikor Berczi helyett egy nő fogadta.

— Bokor Jenő a nevem. Begavárna való vagyok.

— Kincses Bertalanné.

— ? . . .

Jenő ur nagy zavarában himezni, hámozni kezdett. A feketehaju, nagy frufus nő észrevette a fiu zavarát.

Még nem tartottuk meg az esküvőt, de Berczi megígérte, hogy nemsokára megtartjuk. Minek köszönjük a látogatását?

— Egy levelet hoztam otthonról, — mondotta Jenő önkénytelenül.

— Adja! . . . Ah! Attól a falusi fruskától van. Milyen ábrándos, naiv a kicsike! Nagyszerűen mulattunk rajta. Berczi olyan jószívű gyerek, hogy nem akarja megszorítani, ezért fogadja el még mindig a leveleit. Pompás mulatság! Hahaha!

A leány kaczagott, Jenő ur pedig majdnem sirva fakadt . . . Azt sem tudta, hogyan került ki ismét az utcára.

— Szegény Blanka! Szegény Blanka! . . . Nagyon nyomorult ember ez a Berczi.

IV.

Erzsí hozta haza a nagy ujságot.

— Megérkezett Jenő Pestről.

— Vajjon hozott-e hírt Bercziről? — mondotta élénken Blanka a szíve hangosan dobogott.

A Jenő gyereknek is zakatolt a szíve, mikor a Balla-lányokhoz ment. Mit mondjon, mit

csináljon? Mi lesz Blankával, ha megtudja milyen gunyt üznek az ő szerelmével. Mégis el fogja mondani, hogy ne sajnálja azt a hitvány embert! Lám itt van ő, a ki úgy imádja, mint egy madonnát. Blanka is be fogja látni, hogy nem Berczi, hanem a Jenő gyerek az az ember, a ki méltó szerelmére.

Gondolatokba elmerülve érkezett Ballaék házába.

— Isten hozta!

— Mit üzen Berczi? — kérdezte bizonytalanul Blanka.

Száz meg száz gondolat ciklázott át a fiu agyán. A mint végignézett Blanka szomorú szép arcán, eszébe jutott, hogy a legnagyobb kegyetlenség volna összezuzni azokat a szép ábrándokat, a melyeket ez a leány már évek óta sző.

Torkán akadt a szó. Végre mégis kimondotta a nagy bazugságot:

— Berczi nagyon szépen tiszteli. Alig győzi várni azt az időt, a mikor ő fogalmazó lesz . . .

— Igen! Ha fogalmazó lesz. — ismételte, Blanka suttogva és kitenkintett az ablakon a virágos kis kertbe.

Jenő fiu ezután is vizitelt a Balla-leányoknál minden nap délután négy órakor.

A transzváli háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 6.

A harcztérről jóformán semmi hír. A mit a táviratok jelentenek nem több, mint hogy itt, vagy amott egy-egy csapattest elvonult s apróbb csatározások folytak. Egészen azt sem lehet megállapítani, hol tanyáznak ez idő szerint az ellenséges hadak törzsei.

Az angol alsóház a költségvetési tárgyalás során most foglalkozik a háboru jövőjével. Nem kevesebb, mint *hatvan millió fontot* vettek előirányzatba a következő évi költségvetés terhére és még így is azt jelentette ki a hadügyminiszter, hogy valószínűleg jóval több lesz a tényleges kiadás.

Mai távirataink a következők:

London, márczius 6.

Hicks-Beach pénzügyminiszter az alsóházban nagy beszédet mondott a költségvetés elfogadása érdekében. A múlt év október havában tett nyilatkozataira hivatkozik, a mikor azt mondta, hogy Transzvál képes lesz a hadi költségek megfelelő részét viselni. Akkor azt hitte, hogy Transzvál képes lesz erre, de a legutóbbi öt hónap eseményei és azok a kártérítési követelések, a melyeket Transzvál lojális gyarmatosai kétségtelenül támasztani fognak továbbá az a körülmény, hogy a háboru költségei azóta rendkívül felszaporodtak az ellenkezől győzték meg.

A költségvetés korai benyújtását azzal okolja meg a miniszter, hogy a kormány jónak látta, hogy Angliának azzal a gyorsasággal, a melylyel kötelezettségeinek megfelel, be kell bizonyítania ellenségeinek és külföldi kritikusaiknak, hogy a megkezdett munka végrehajtását komolyan veszi. A jövő költségvetési év kiadásaira 154 millió fontot irányoznak elő, a miből 60 millió a háboruval összefüggő kiadásokra esik. A háborura való kiadások valószínűleg nem lesznek kisebbek az előirányzatnál, hanem ellenkezőleg talán még nagyobbak lesznek. De jogosnak tartja azt a reményt, hogy az előirányzott összegek elégségesek lesznek a háboru sikeres befejezésére. A hadi költségek összegében befoglaltatik 5 millió font ágyukészletekre, lövészerre, élelmezésre és hasonló kiadásokra.

A miniszter olyan határozati javaslat elfogadását kívánja, a mely lehetővé tenné neki, hogy 35 millió erejéig kölcsönt vegyen föl, a nélkül, hogy magát lekötne. Részletes feltételeket még nem terjesztett elő a kölcsön visszafizetésére nézve, hanem csak a háboru befejezése után fog ilyen javaslatokkal előállni. Korán volna még ebbe a pénzügyi rendezésbe belefogni, a mig nem ismerik az ország kötelezettségeit s a mig nem tudják, mennyi jut ezekből a kötelezettségekből Angliára és mennyit fog Transzvál fizetni. Angliának sok eszék áll rendelkezésére, hogy minden eshetőséggel szembeszálljon. Reméli, hogy a Ház elfogadja javaslatait. Nem szabad most megretteni, hanem bizni kell Anglia segélyforrásaiban. Az idegen nemzetek nem nézik Angliát barátságos szemmel, hanem azt nézik, hogy a béke és a nyugalom, valamint a növekvő jólét évei nem gyöngítették-e Anglia bátorságát és kitartását. Az angol katonák megmutatták, hogy méltók elődeikhez. A nagy gyarmatok, noha nincsenek talán olyan közvetlenül érdekelve a háboruban, mint Anglia, katonákkal és pénzzel támogatták a birodalom ügyét. És azok, a kik nyugodtan otthon ülnek, pénz dolgában gyáváknak bizonyulnának? A nemzet el van tökévelve arra, hogy a háborut, bármibe kerül is, sikeresen befejezésre juttatja. A kormány meg van róla győződve, hogy a Ház semmilyen áldozattól nem fog visszariadni és mindent meg fog tenni, a mit az ország becsülete és a birodalom iránt való kötelesség megkövetel.

Campbell-Bannerman kijelenti, hogy az ellenzék mindenképen megkönnyitene a szükséges határozati javaslatok elfogadását, de azzal a kimondott fontartással, hogy ezzel legkevésbé sem vállal felelősséget a kormány politikájáért.

Resly tiltakozik az ellen, hogy Irország is hozzájáruljon a délafrikai háboru költségeihez. Irország egy fillért sem kapott a hadi szükségletből, mig Németország, Brazília, Észak-Amerika és Ausztria-Magyarország hasznot húztak belőle.

Jon Redmond (ir) több indítványt nyújt be, a melyekben tiltakozik a költségvetés ellen, mert igazságtalan háborura szánták és még nagyobb igazságtalanságot foglal magában Irország ellen.

Redmond indítványait 209 szavazattal 60 ellenében elvetik.

Ezután a tárgyalást elhalasztották.

London, márczius 6.

A *Reuter* ügynökségnek jelentik Fokvárosból tegnapi kelettel: Egy erős angol sereg Kimberleytől észak felé tart. Azt hiszik, hogy a Vál folyón való átkelés *Fourteenstreans* mellett, ahol a vasuti hidat lerombolták, küzdelemmel fog járni.

Fokváros, márczius 6.

A hivatalos lap *Milner* kormányzónak egy proklamációját közli, amely azt mondja, hogy mivel az ellenség betört *Prieska*, *Kenhardt*, *Vritstown* és *Barklywest* kerületekbe és mivel hogy sok britt alattvaló fegyvert ragadott a kormány ellen, a betörőket el kell kergetni és a lázadást el kell fojtani. Ez okból az említett kerületekben kihirdeti a hadi jogot.

London, márczius 6.

Brabant tábornok heves ostrom után, elfoglalta a buroktól *Dordrechtet*.

Gatacre tábornok bevonult *Strombergbe*, melyet a burok elhagytak.

London, márczius 6.

Fokvárosból jelentik, hogy eddig 3660 bur foglyot szállítottak oda.

London, márczius 6.

A burok hadállásai a hírlapokhoz ma érkezett táviratok szerint az angolokéval szemben igen kedvezőtlenek. Köröskörül sikság veszi őket körül. Az angol pozíciók kitünőek. *Kelly-Kenny* a *Modder* folyótól öt mértföldnyire az összes kopjékat elfoglalta.

A burok 400 főnyi csapattal a *Modder* éjszaki partján egy lapos kopjékat szállottak meg *French* táborával szemben.

Köszörülük a kardokat.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 6.

A *Vaterland* ma reggeli számában olvasható az a nyilatkozat, a melynek megjelenését a lap szerkesztője tegnap táviratban jelezte *Bánffy* Dezső báró segédeinek. A nyilatkozatban a következők vannak:

Tegnap azt a távirati felszólítást kaptuk *Bánffy* megbizottjaitól, hogy a vasárnapi számban *Bánffy*ra vonatkozólag foglalt rágalmakat vonjuk vissza, vagy nevezzük meg a cikk szerzőjét. Még mielőtt szerkesztőnk ezt a táviratot megkapta, a *Vaterland* tegnapi esti lapjában óvást emelt a szombati közlemények olyan értelmezése ellen, mintha azzal *Bánffy* becsületének gyanusítását szándékolta volna. *Bánffy* megbizottjainak táviratuk vétele után azt táviratozta a szerkesztő, hogy már óvást tett az ellen, hogy a *Vaterland* szombati közleményének kiadásával *Bánffy* rágalmazni vagy becsületét sérteni akarták volna és hozzátette, hogy *Bánffy* személyes jellemének ilyen gyanusítása sem szándékában nem volt, sem az illető közleményben nem foglaltatott.

Abban a közleményben nincs más, mint az, hogy a volt miniszterelnök nem szolgáltatta ki a mostani választási alapot, a melyet összegyűjtött. Ez politikai ügy, nem pedig becsületbe vágó személyes kérdés. A rágalmazás vádját tehát a leghatározottabban vissza kell

utasítanunk, ezt az urak haladéktalanul felhasználhatják és természetesen első sorban ő excellenciájának is tudomására adni sziveskedjenek.

Ezzel részünkről el van intézve személyes része ennek a kérdésnek, a melylyel Magyarországon szombati budapesti közleményünk óta foglalkoznak. *Hogy csak egy pillanatig is gondolhatták, hogy a volt miniszterelnököt a választási alap elsikkasztásával gyanusítjuk!* Ezt csak nem lehet állítani egy olyan alapról, a melyről az egész többségnek és az osztrák és külföldi hozzájárulóknak épp úgy volt tudomásuk, mint arról, hogy az ezzel a pénzzel tervezett 1898-iki választások nem tartattak meg. Ilyen ostoba állítást nem kellene felteni egy lapról, a mely ilyen fontos közleményt hoz nyilvánosságra. Rólunk annál kevésbé lett volna szabad a közlésnek ezt a személyes oldalát feltételezni, mert tudvalólag a *Vaterland* volt az egyetlen bécsi ujság, a mely, noha politikai ellenfele *Bánffy* bárónak, bátor állásfoglalását az obstrukció ellen, a melynek komoly következményei még ma sem szüntek meg, támogatta és érdeme szerint méltatta kiegyezését, amely nem javult az általános és az ausztriai viszonyok javára.

Ez az objektív magatartásunk azonban, a melyet *Bánffy* báróval szemben is tanúsítottunk, nem tarthatott vissza bennünket attól, hogy a választási alap ügyét nyilvánosságra hozzuk és ez az ügy azzal a személyes nyilatkozattal koránt sincs elintézve. Először is azért, mert Magyarország és a választások tisztasága szempontjából bizonyára fontos tudnunk azt, hogy nemcsak az első *Bánffy*-féle választásokon fordítottak milliókat a néppárt és minden komoly ellenzék megsemmisítésére, hanem az 1898-ra tervezett választásokra is ismét nagyon sok pénzt gyűjtetett össze, még pedig egyenest a miniszterelnök által; másodsor azért, mert nagyon fontos megtudni a magyar többség és mostani kormánya mai helyzetére vonatkozólag, hogy a volt pártvezér és a mostani „pártvezér” között az ellentét oly nagy, hogy az előbbi ennek még az összegyűjtött választási pénzeket sem szolgáltatta ki. Ezek eléggé fontos okok arra, hogy Magyarország politikai tényezői budapesti közleményünket nagyon komolyan fontolóra vegyék.

Gajári Ödön és *Dániel* Gábor ezen nyilatkozat után ma érkezték *Bánffy* Dezső báróval és több politikussal a további teendőkre nézve. Délajt a képviselőház egyik termében összeültek és *Gajári* egy nyilatkozatot fogalmazott, amelyet azután németre fordítottak a *Vaterland* számára. Ezen a tanácskozáson *Bánffy* két megbizottján kívül részt vett *Fejérváry* Géza báró, *Tisza* Kálmán és *Pulszky* Ágost.

Mikor a hosszú ideig tartott értekezés után ezek az urak a képviselőház folyosójára léptek a képviselők és ujságírók nagy sereggel vették őket körül, megállapodásaikról kérdezősködvén. *Gajári* Ödön ezeknek a következő kijelentést tette:

— Uraim! Az ujságtudósítóknak semmit nem mondhatok. Itt a *Vaterland* ténybeli állításairól van szó, ezek megczáfolása a cél. Ez a ténybeli állítás két személy eljárására vonatkozik: egyrészt *Bánffy* Dezső báróra, másrészt *Szell* Kálmánra. Világos tehát, hogy a czáfolatnak olyannak kell lennie, hogy minden részletében, minden nüanszában teljesen megfeleljen úgy *Bánffy* Dezső báró, mint *Szell* Kálmán kívánásának.

Délután hat órakor *Bánffy* Dezső segédei hosszabb sürgönyt küldöttek a „*Vaterland*” szerkesztőjéhez. Ebben értesítik, hogy tudomásul veszik a *Vaterland*nak a dolog személyes oldalára vonatkozó nyilatkozatát, a mi pedig a politikai részt illeti, az osztrák sajtótörvény 19. §-ára való hivatkozással egy helyreigazító cikk közzétételét követelik. Ezenfelül követelik, hogy nevezzék meg a cikk beküldőjét, ellenkező esetben magától a *Vaterland* szerkesztőjétől kérnek elégtételt.

Ez a távirat szó szerint így hangzik:

Innthal K. urnak a *Vaterland* kiadójának. Bécsben.

Lapjának tegnap és mai számában foglalt kijelentésekről, melyek szerint távol állott öntől lapja szombati számában Bánffy Dezső báró ő nagyméltósága, volt miniszterelnököt egyéni becsületében érinteni, tudomást veszünk.

Miután azonban ön lapjának úgy tegnapi, mint mai számában politikai indokokat tolva előtérbe az ugynevezett 1898. évi választási pénztár állítólagos ki nem szolgáltatására újból visszatért, az osztrák sajtó-törvény 19. §-a alapján mint Bánffy Dezső báró megbízottjai az ő nevében és felhatalmazásából felszólítjuk önt a következő helyreigazítás közlésére:

„Bánffy Dezső báró mindazt, ami felett akár mint miniszterelnök, akár mint a szabadelvű-párt vezére rendelkezett, távozásakor utódjának rendelkezésére hagyta. Sem többet nem hagyott vissza, sem kevesebbet. — Ami pedig különösen a már felemlített állítólagos 1898. évi választási pénztárt illeti, a mely egyébként sem más pénztárral egyesítve, sem pedig külön kezelve nem létezett, abból semmi maradványt sem magán, sem politikai vagy bármi néven nevezendő más czimen, magánál vagy bárkinél meg nem tartott.“

Követeljük végül, hogy az alaptalan közlés forrását megnevezze, ennek megtagadása esetén pedig a valótlanság állítás forgalomba hozásáért személyesen lovasias elégtételt adjon.

Dániel Gábor, s. k.

Gajary Ödön, s. k.

A cikk szerzője már a délelőtti órákban hírt vette annak, hogy Bánffy báró mindenáron tudni akarja a nevet, hogy miután a lap elintézte ügyét, a rágalom beküldőjével is leszámoljon s ennél fogva levelet intézett a szerkesztőhöz, a melyet a *Vaterland* ma esti számában feltűnő helyen a következőkben közöl:

Magyar munka társunktól, a Bánffy Dezsőről szóló hír beküldőjétől ma délelőtt a következő sorokat vettük:

Nagyon tisztelt Uram! Hallom, hogy a Bánffy-ügyben Önt párbajra akarják kihívni. Ha ez megtörténik, felhatalmazom Önt, hogy megmondja, hogy a hirt én küldtem be. A fegyvert jól kezelem én is. — Aláírás.

Kijelentjük ezek után — folytatja a *Vaterland* — hogy a *csikk beküldőjét semmi körülmények között sem nevezzük meg*, mert meggyőződünk hírünk teljes igazságáról.

Igy állanak e pillanatban a dolgok. Bánffy segédei kijelentették, hogy ha a *csikk beküldőjét* meg nem nevezik, a *Vaterland* szerkesztőjétől személyesen követelnek fegyveres elégtételt. Viszont a *Vaterland* kijelentette, hogy nem nevezi meg a rágalom szerzőjét, sőt annak állításait ismételten mint valóságokat erősítette. Ennek folytán Bánffy Dezső báró és a *Vaterland* szerkesztője most már mint közvetlen személyes ellenfelek állanak egymással szemközt. Valószínűleg a holnapi nap folyamán már a fegyveres mérközés módozatait fogják segédeik megállapítani.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Mignon, opera. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Sabin nők elrablása, bohózat. (Páros bérlet.)
Péntek: Faust, opera. Zilahiné Vilma vendégfellépéssel. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Aranylakodalom, szimfónia. (Páros bérletszűnet.)
Vasárnap: Tündérlak Magyarhonban, népszimfónia. (Páros bérlet.)

A büvös vadász.

— Zilahiné-Singhoffer Vilma vendégjátéka. —

A büvös vadász Agathájában mutatkozott be Zilahiné-Singhoffer Vilma az aradi közönségnek. A kir. Operabani fellépése a fővárosi sajtó oszlatlan elismerésére talált és nálunk is a lehető legelőnyösebben érvényesíthette nem nagy terjedelmű, de üde és szépen csengő sopran hangját. A második felvonás nagy ima-áriáját és a harmadik felvonás áriáját érdeklővel és korrektséggel énekelte. Felvonás után, sőt nyílt színen is zajos tapsokat és csinos virágcsokrokat kapott. — Érdekes volt az összehasonlítás Székely Anna remek alt hangja és a vendég sopranja között — és aunal erősebben tűnt ki, hogy a mi Agathánk alt hangjával oly szépen tudott e nehéz pártinak megfelelni.

Különös jó dispozióban énekelte ma Rédei Szidi, kit ugyancsak megtapsoltak.

Carolus.

* A polgármester jubileumára a színház nagyban készül. Az arany lakodalom rendezője, Pintér Imre nagy ambícióval tervezi azt az érdekes tablót, melylyel Salacz Gyulának Aradvárosa körül szerzett érdemeit eleven képekben magasztalja a társulat. Pintérnek már volt alkalma bizonyítani, hogy az efajta tabló rendezésében nagy mester, így bizonyos, hogy a szombati tabló igen szép, és mutatós lesz. Az előadás a banketre való tekintettel már fél hétkor fog kezdődni. A nézőtér ez alkalommal teljesen ki lesz világítva a mint az csak rendkívüli alkalmakkor szokás. Gonda László pénztáros előjegyzéseket is elfogad a szombati jubileumi előadásra, hogy a páratlan bérlők által esetleg ki nem váltott helyeket is méltányosan oszthassa ki a nagyszámú jelentkezők között. A jubileumi előadás ugyanis páratlan bérletszűnetre esik.

* Mignon kerül színre „Udvöske“ helyett. A múlt heti nagy siker után annyian kérték a színháztól az opera előadását, hogy a művezetőség az operettet ezuttal elhalasztotta. Mignon a páratlan bérlők kapják, nehogy a pénteki Faust előadását közvetlenül megelőzze miután mind a két nagy operában ugyanaz a személyzet szerepel.

* Művészet, jelzővel láthatjuk el azokat a sikerült fényképeket és festményeket, melyek az Andrassy téren Reinhardt butorgyáros kirakatában vannak tegnap óta elhelyezve. A fényképek Platyn nagyítások, olyan művészi kivitelben, milyent a fővárosi Atelierek is alig produkálnak, a festmények aquarellek igen szép színezésben, szintén platin papíron a vízfestésnél ritka ügyes vegyületekkel. A kiállításnak igen sok nézője akad és sok dicséret hangzik el Kossák József császár és kir. udvari fényképész ateliejéről, hol a képek készültek s csak rövid ideig lesznek láthatók.

A törbe csalt Ugron.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 6.

Rendkívül érdekes fordulatot vett a mai nappal a politikai szenzációvá növekedett gabona-szállítási ügy, melynek Ugron Gábor a hőse. Fővárosi tudósítónk nyomán vesszük a legújabb fordulatról szóló hírt, mely állítólag beavatott forrásból jutott napvilágra s oda konkludál, hogy az egész szállítási üzlet a hadügyi kormányzat részéről csupán csel volt, egy nagyszabású háló, melyet Ugron számára fontak s melybe bele is akadt. Készült pedig ez a háló azon okból, hogy Ugront lehetetlenné

és tehetetlenné tegyék, ha a delegációkban, vagy a képviselőházban szokásos és a közös katonai, akár a honvédelmi kormányt illető kirohanásokra volna kedve.

Erről a legújabb leleplezésről különben a következő részleteket vettük:

Bécsből, a hadügyminiszteriumhoz közel álló körökből jelentik, hogy a lapoknak Ugron Gábor szállítási afféjaira vonatkozó közléseit és az azok nyomán felmerülő incidenseket itt is élénk figyelemmel kísérik. Igen előkelő helyről szemére is hányták a hadügyminiszterium illető szolgálati osztályának, hogy nem kellett volna kéz alatt ilyen üzletekbe bocsátkoznia, mielőtt kétséget kizárólag meg nem győződött arról, hogy a kikkel szállítási szerződéseket kötött, tényleg képesek is a saját birtokaik terméséből liferálni a kikötött mennyiséget. Ennek az óvatossági rendszabálynak elmulasztása folytán károsodott — így argumentálnak — egyfelől a kincstár, mely a rendes piaci árnál jóval drágábban fizette meg a szükségleti cikkeket, míg másfelől semmi előnyben sem részesültek a gazdák, mert a tulajdonképeni haszon a közvetítő üzerek kezében maradt.

A hadügyi kormányzat eljárásának igazi, titkos indokul azt a hírt kolportálják, hogy a szóban forgó szállítási üzletet Ugron Gáborral azért kötötték meg, mert fegyvert akartak szerezni ellene, melyet esetleg megsemmisítő erővel vihetnek harcra alkalom adtán. Ez az alkalom az lenne, ha Ugron, akár a delegációban, akár az ujoncz-létszám emelésénél a képviselőházban, az ő módja szerint, vehemens támadásokat akarna intézni, vagy tényleg intézve is a közös katonai, illetőleg a honvédelmi kormányzat ellen. Eppen ezért — és csakis ezért — sajnálják is, hogy idő előtti s ok nélkül való leleplezés eltompította életüknek a fegyvernek, melyet gondosan titkoltak és a jövőre tartogattak.

Eddig a szállítási ügyeket intéző osztály mentegetőzése, kérdés, hogy hiteltre talál-e majd a belügyminiszter előtt.

Háromszázezer forintos sikkasztás.

— Az öngyilkos bankvezető büne. —

Arad, márczius 6.

Néhány nap előtt történt, hogy Egerben Eliássy Ferencz, az Egri Kereskedelmi és iparintézet ügyvezető főkönyvelője öngyilkos lett; revolverével a szájába lőtt.

Hogy mi vitte az öngyilkosságra, senki sem tudta, de még sejtelve sem volt senkinek róla. Általános volt a vélemény, hogy Eliássy gazdag, rendezett viszonyok között élő ember, pontos vezetője a pénzügyintézetnek. Most azután, mint egy távirat jelenti, kipattant az öngyilkosság oka. Kiderült, hogy Eliássy 300.000 forintot sikkasztott a banktól s ez vitte a halálba. A sikkasztást éveken át folytatta, olyan formán, hogy nyugtákat hamisított.

A dolog nagy szenzációt keltett Egerben, hol Eliássy nagy becsülésben élt s a legelőkelőbb körökbe befogadott ember volt. Hosszu idő óta könyvelője volt a banknak, s irigylésre méltó, gazdag embernek látszott. Több háza, szőlője volt s részvényese sok vállalatnak. Tekintélyes, népszerű ember, kinek annyi a tiszteletbeli állása, hogy felsorolni is alig lehetne. Nem volt egyesület, gyár, vagy vállalat vagy akármilyen intézmény, hogy Eliássy valamely czimen benne ne lett volna. Itt elnök, ott alelnök igazgatósági tag, vagy más tisztségviselője. Így azután érthető az a nagy meglepetés, melyet a sikkasztás híre keltett.

Eliassynak két leánya van, mind a kettő férjnél: az egyik egy szolgabírónak, a másik egy törvényszéki jegyzőnek a felesége. Egyetlen fia jogász Budapesten.

Érdekes, hogy néhány nap előtt, mikor főbe lőtte magát, milyen szépen emlékeztek meg a lapok a „közbecsülésben álló férfiuról, ki iránt a részvét általános.“ Most bizony vége a gyászhirek sablonos „közbecsülésének“ s a részvét se lesz már olyan „általános“, legalább azok részéről nem, kiket az elusztott 300.000 forint anyagilag érint.

Lapszerkesztők párbaj ügye.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 6.

Ugron zabjából két lovagias ügy nőtt ki a függetlenségi párt két lapja között. Tegnap még csak *Eötvös-Holló* affér volt, ma *Dienes-Holló* affér is van már.

Mai számunkban közöltük Holló Lajos nyílt levelét, a melylyel Eötvösre támadott. Eötvös Károly az abban foglalt sértésekért tudvalevőleg magyarázatot kért Hollótól, Hentaller Lajos és Szatmári Mór utján. Ma délelőtt Holló azt az értesítést küldötte ellenfele megbizottainak, hogy délután két óráig megnevezi majd a segédeit. Ez meg is történt. *Szentiványi* Arpád és *Okolicsányi* László jelentkeztek Eötvös segédjeinél Holló nevében és megállapodtak, hogy este találkoznak az ügy elintézése végett.

Az esti tárgyalás eredménytelenül végződött, s Eötvös segédei felüknek kiállított nyilatkozattal *egyoldalulag fejezték be az ügyet*. Holló segédei kijelentették, hogy felük fentartja sértéseit daczára annak, hogy Eötvös segédei kijelentették, hogy a cikkeket, a melyek Holló támadására indító okul szolgáltak, nem felük írta. Hentaller és Szatmári erre kinyilatkoztatták, hogy Holló eljárását közönség beletételeként minősítik, ennek folytán nem engedik meg felüknek, hogy lovagias elégtételt kérjen tőle s a maguk részéről az ügyet befejezettnek nyilvánítják. — Valószínű, hogy ezért *Holló* most már *Hentallert* és *Szatmárit* provokálja.

Dienes Mártonnak mai számunkban már közölt nyilatkozatát személyére nézve sértőnek találván Holló, elégtételt kért érte az *Egyetértés* szerkesztőjétől. Ezenfelül azonban a *Magyarország* is beleszól a dologba, s ma esti számában így ír:

Az *Egyetértés* mai számában *Dienes* Márton ur sértő nyilatkozatát tett közzé *Holló* Lajos, lapunk főszerkesztője ellen.

A dolog ezen oldalához nem akarunk hozzászólni, mert az már elintézés alá tartozik. Hanem a kérdés tárgyilagos részére tartozunk néhány megjegyzést tenni.

Dienes Márton ur nyilatkozatában azt kérde, hogy *Holló* Lajos miért nem őt támadja levelében. Erre a tárgyilagos válasz csak az, hogy azért, mert soha egyetlen egy szóval sem volt *Dienes* Márton ur dolgáról a *Magyarországban* szó, hanem csakis *Eötvös* Károly ur politikai tényeiről. *Dienes* Márton urral a *M—g* egyáltalán nem foglalkozott, az ő neve a *M—g* szerkesztősége előtt legföljebb annyiban volt a nemrég mult időben ismeretes, hogy mielőtt *Eötvös* lapjához, az *Egyetértés*hez szerződött, a *M—ghoz* jött fel ismételt munkatársnak ajánlkozni, itt azonban alkalmazást nem nyert.

Holló Lajos kettéválasztotta *Dienes* mai nyilatkozatát: felében magára vállalta, felében a lapjára bizta. A mit lovagias uton intéz el, ahhoz senkinek másnak nem lehet szava, a mit lapja ír, a mellett bajos szó nélkül elmennie.

Ott kezdjük, a hol a *M—g* végezte, mintegy ütőkártyául tartogatván ezt az érvet. Tehát *Dienes* mielőtt az *Egyetértés* szerkesztője lett, a *Magyarországnál* ajánlkozott munkatársnak,

de ott nem szerződötték. Valjon mi köze ennek a mostani afférhoz? *Azt csak nem tartják a M—gnál szegyenek, ha valaki a M—ghoz munkatársnak ajánlkozik.*

A mi pedig azt illeti, hogy a *M—g* csak *Eötvöst* támadta, erre *Dienes* már mai nyilatkozatában felelt, megírván, hogy *Eötvöst* *Holló* olyan cikkeket támadta, a melyeket részben *Hentaller*, részben ő maga saját jegyűk alatt írtak, tehát mint felelős szerkesztőnek igenis köze van az ügghöz, s alapos oka és joga, hogy a csalafinta félrevágást parirozza.

Holló segédei ez ügyben *Bethlen* Bálint gróf és *Ivánka* Oszkár, a kik *Dienes* Márton ma provokálták.

A kalapos mester „irodája.“

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 6.

A hivatalos zajjal üzött nagy telepítési komédiának egy élelmes szélhámosáról van alább szó. Egy aradi kalaposmester megirigyelte a sok humbugot a nagy uraktól, és úgy gondolkodott, hogy ha amazoknak hirt, nevet szerez ez a komédia: miért ne szerezhetne neki legalább néhány forintocskát. Hisz látnivaló, hogy az élelmes embernek mi sem állja útját, — még a hatóságok sem.

Rácz János aradi kalaposmesternek nem valami fényesen ment az új-terem-utcza kalaposüzlete, aminek főleg az lehet az oka, hogy a Sarkad külvárosi intelligencia nem üz nagy luxust kalapok dolgában, mert ha valakinek fényes a süvege, szépen kifőzi belőle a zsirt, és viseli tovább.

Ilyen körülmények között más hivatal után nézett *Rácz* János uram. Hallotta, hogy a földmívelési kormány családokat telepít jó pénzért lakatlan területekre, és hogy a szegény nép özőnlük a telepes községekbe, mint a hangya. Nos tehát — így gondolkodott *Rácz* János — ha szabad pénzért telepíteni a kormánynak, amelynek pedig van pénze elég: miért ne lehetne telepíteni neki is jó pénzért, akinek nincs egy árva fityingje sem? Es részben kidoboltatta, részben pedig plakátokon hirdette ki Arad és Csanádmegye összes telepes községeiben a következőket:

A csölai erdő felosztása!

A csölai erdőterületet felosztják.
Telepesek előjegyzéseit elfogadja

Rácz János,
Arad, új-terem-utca.

Maga a „telepítő“ kalaposmester végigjárta az összes telepes községeket, és nagyobb szavahihetőség okáért azt híresztelte fünek-fának, hogy a telepítést *Müle* Lajos dr. országgyűlési képviselővel együtt csinálja, akivel azonban csak úgy jegyezteti be a jelentkezőket a telepesek törzskönyvébe, ha egy-egy forint beiratási díjat előre lefizetnek.

Hetek óta tart már a kalapos mester szélhámoskodása *anélkül, hogy a hatóságok mindeddig beleavatkoztak volna*. És a mai napig több mint háromezer telepes jelentkezett az új-terem-utcza „irodában“, lefizetvén *Rácz* János kezéhez hater ezer koronán felüli beiratáspénzt.

Igy vált hasznára a földmívelésügyi kormány telepítési politikája legalább egy embernek: *Rácz* János aradi kalaposmesternek.

Mert maguk a telepesek vajmi kevés hasznát látják. Az állam, a társadalom pedig még kevesebbet. Nem józan állampolgárokat teremt a mi telepítési politikánk, hanem elégületlen, békétlen elemeket, akik, mint a tapasztalat mutatja a telekváltságot törleszteni nem képesek,

s így fogékony anyaggá válnak a néprövidítők igazgatásaihoz.

Hosszan, behatóan lehetne foglalkozni a mai telepítés bajaival, de ezuttal nincs egyéb célunk e közleménnyel, mint felhívni a földmívelésügyi kormány aradi konkurensére a hatóságok figyelmét.

Az erélyes József főherczeg.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 6.

Miklós Dániel honvéd ezredes-hadbíró öngyilkossága *Bolla* altábornagynak az állásába kerül. Beavatott katonai körökben határozottan megerősítik azt a hirt, hogy *Bolla* már beadta nyugdíjazása iránti kérelmét.

Nem a maga jó szántából megy a honvédségi adlátus nyugalomba, hanem felső helyről vett félre nem érthető parancs folytán. *József* főherczeg, a honvédség főparancsnoka adta tudomására, hogy *Miklós* ezredes tragédiájáért őt terheli a felelőség s hogy ebből le kell vonnia magára nézve a konzekvenciákat.

Tegnapelőtt volt *Bolla* altábornagy Fiumében. *József* főherczeg parancsára jelent meg a *Villa Guiseppeben*, hogy számot adjon arról, hogyan bánt *Miklós* ezredessel.

Miklós ezredes öngyilkosságának közvetlen hiteles oka egy ellene folytatott ügy volt. Feljelentés érkezett ellene, ez azonban nem megbecstelenítő tényre vonatkozott, hanem egy asszony históriára. *József* főherczegnek is tudomása volt a feljelentésről és *Bolla* altábornagyot, a ki az ügy elintézését vezette, felhívta, hogy tegyen neki jelentést az eredményről.

Köztudomásu, hogy az altábornagy határozott ellenszenvvel viseltetett *Miklós* ezredes-hadbíró ellen. Kiméletlen ridegséggel járt el a feljelentés folytán ellene, s a vizsgálat folyamán olyan módon beszélt vele, hogy *Miklós* ennek hatása alatt öngyilkossá lett.

József főherczeget rendkívül kinosan érintette ez a dolog, s mikor a temetés után való negyednapon *Bolla* altábornagy nála jelentkezett, a következő beszélgetés folyt közöttük le:

— Altábornagy ur, én önt csupán csak jelentéstételre szólítottam fel *Miklós* ezredes-hadbíró ügyében.

— Fenség, — válaszolt *Bolla* — én a jelentés tétel végett hallgattam ki *Miklós* ezredest.

— Vegye tudomásul — mondotta erre kemény hangon a főherczeg — hogy a jelentéstétel nem jelent vallatást.

Ezzel a főherczeg hátat fordított *Bolla* altábornagynak, így adván tudomására, hogy az audienciának vége, távozhatik.

Bolla a legközelebbi vonattal visszatért Fiuméből Budapestre és miután igen félre nem érthető tanítást kapott kötelességének tapintatos teljesítésére nézve, elhatározta, hogy nyugdíjazását kéri. Katonai körökben valószínűnek tartják, hogy a nyugdíjazást legközelebb már közzé is teszik.

HIREK.

— A király képvásárlása. *Ude* Frigyesnek, a németek egyik legkiválóbb festőjének, ki egykor *Munkácsy* Mihály tanítványa volt, nagyszabásu képkiallítását bámulják most az osztrák fővárosban. A kiállítást tegnap megtekin-

tette a király is, és miután a látottak felett legnagyobb meglepedésének adott kifejezést, a bécsi műtörténelmi muzeum számára 5000 koronáért megvásárolta Uhde egyik festményét.

— **Aradváros közgyűlése.** Aradváros törvényhatósági bizottsága márczius havi közgyűlését 14-én délután 4 órakor tartja meg. A közgyűlés sorrendjének első része ma jelent meg.

— **A honvédhuszarak új ezredese.** A m. kir. 3-ik honvédhúsár ezred parancsnokságában, melynek egy osztálya tudvalevőleg *Aradon* állomásozik, változás állott be. Mint a hivatalos lap közli, a király tövisi *Rácz Béla* alezredesnek, a 3. honvédhúsár ezred parancsnokának, mint betegség okából szabadságot, jelenlegi szolgálati alkalmazása alóli fölmentését és ezredénél létszám felett való vezetését elrendelte és bartavári *Bartuska Miksa* alezredes, létszám felett a kassai 5. honvéd húsár ezrednél, a honvéd lovassági felügyelő segéd-tisztjét, létszám feletti vezetésének beszüntetése mellett, a szegedi 3. honvédhúsár ezred parancsnokává nevezte ki.

— **Függetlenségi képviselőjelölt Radnán.** A *K. E.* jelentése szerint, *Beles János*nak aradi közjegyzővé történő kinevezésével megüresedő radnai kerületbe képviselő-jelöltet állít.

— **A választók névjegyzéke.** Aradváros központi választmánya ma délután ülést tartott, melyen a választók névsorát összeíró küldöttséget alakították meg. A küldöttség tagjai lettek *Salacz Gyula* polgármester elnöke alatt: *Remetey F. Károly* helyettes elnök, *Reicher Ferencz* és *Deutsch Bernát*. Az összeírásnak márczius 15-ig kell elkészülni. A mai ülésen a polgármester elnöke alatt jelen voltak még a fent nevezettek kivül: *Hász Sándor* és *Vannay Gyula*.

— **Felolvasás és táncszertély a várbán.** Érdekes felolvasás színhelye volt ma este a várbeli tudományos és kaszinó-egylet, hol *Genzinger Ferencz* vezérkari s a 33-ik gyalogezredhez ideiglenesen beosztott százados olvasta föl *Aradvár* történetét. Munkáját *Blondein Gusztáv* altábornagy buzdítására írta, ki *utolsó parancsnoka* a várnak, miután ez a hivatalos „vár” nevet rövid idő előtt elvesztette. Ezzel a monografiával a nagytehetségű és a katonai irodalomban jó hírnévvel bíró fiatal tiszt kiérdemelte a 7-ik hadtestparancsnokság elismerését is. A mai másfél órányi előadásában, könnyed tárcza stílusban mutatta be *Genzinger* százados művét az egybegyűlteknek, elmesélve *Aradvár* történetének főbb mozzanatait az „orodi” vártól kezdve, egészen a néhány hét előtt megtörtént hivatalos „vár” név megszüntetéséig. A közönség lelkes éljenzéssel és erős tapssal köszönte meg *Genzinger* századosnak érdekes, helyenként poetikus hangon és példászerű tárgylagossággal összeállított előadását.

Az előadás után társas-vacsora, majd pedig tánc következett. Az estélyen, melyet *Dietrich* alezredessel élén a tudományos és kaszinó-egylet állandó választmánya rendezett, a következő hölgyek voltak jelen:

Baitz századosné, Baur századosné, Broser katonai gyógyszerésznő, *Dietrich* alezredesné, *Domsits* ezredorvosné, *Garzaroli* századosné, *Mandl* ezredorvosné, *Mazuth* századosné, *Wachenhusen* őrnagyú, *Wachsmann* ezredesné.

Ott voltak: *Blondein* altábornagy, *Kaffka* huszárezredes, *Wachsmann* 33. gyalogezredbeli ezredes, *Casati* nyug. hadbíró ezredes, *Moy* tüzérőrnagy, *Bund Henrik* dr. tart. ezredorvos, továbbá a helyőrség összes fegyvernemeinek számos tagja.

— **Az Aradi Lloyd társulat a polgármester jubileumán.** Az *Aradi Lloyd* társulat tegnap tartott választmányi ülésén, *Bing Vilmos* elnök indítványára elhatározta, hogy *Salacz Gyula* polgármestert jubileuma alkalmával küldöttségileg üdvözl.

— **Az állami vasgyárak új igazgatója.** A király *Vajkay Károly* vasúti hajózási főfelügyelőt, a VI. fizetési osztály első fokozatába való sorolással, az állami vasgyárak központi igazgatójává nevezte ki.

— **Egy csokor tragédiája.** Az *aradi* színházban sajnálatos baleset ért ma este egy — csokrot. A zenekar egyik lámpása megrontott egy kedves meglepetést, mely *Zilahiné-Singhoffer Vilma*, a „Büvös vadász”-ban vendégszereplő művésznő számára készült. — A csokrot *Zilahi Gyula* rendelte meg nejének s kedves ötletességéből a szalagjára oda akasztotta a művésznő két gyermekének arczképét. A csokor azonban nem jutott célhoz, mert mikor fel akarták adni a színpadra, a szalag egyik zenekari lámpától tüzet fogott és lángolni kezdett. Erre, hogy nagyobb baj ne legyen, az illatos, gyenge virágokat, a gyerekek arczképét összetaposták. Ez volt a csokor tragédiája.

— **A székelyek márczius 15-iki ünnepe.** Az aradi székely-asztaltársaság vasárnap este tartott ülésén hozott határozatot márczius 15-ének megünneplése tárgyában; olyan határozatot, mely ujtás-számba megy az asztaltársaságok életében. Kimondták, hogy márczius 15-ikét, miután a tagok nagyrésze a délelőtt tartandó hivatalos ünnepségen részt nem vehet, megünneplik a saját helyiségükben, a *Vadember*-vendéglő nagytermében, előre megállapított program mellett és pedig, miután az *ünnepély méltóságával nem tartják összeegyeztethetőnek, hogy a szokott formában, terített asztalok mellett tartassék meg, az ünnepély tartama alatt a teremben csupán székek lesznek a közönség számára.* A székelyek tehát a szabadság születésének napját nem borközi állapotban, hanem az azt megillető komolysággal, szívből és lélekben akarják megünnepleni, s hogy ez így lesz, arról kezeskedik a program, melyet legközelebb közölni fogunk. Az ünnepély befejezése után felteritenek s étlap szerinti társas vacsora lesz egyik jóhírű cigány zenekar közreműködése mellett. A székelyek az ünnepélyre meghívottakat bocsájtottak ki s azok nagy részét már szét is küldték.

— **Kezelési ujtások az árvaszéknél.** *Aradváros* pénzügyi bizottsága ma délután *Kádas Kálmán* adóügyi tanácsnok elnöke alatt ülést tartott, melyen az árvaszéki pénzkezelési ügyek voltak napirenden. A gyámpénztári és városi letéteket ezideig együtt kezelték, míg a belügyminiszter rendelete a külön naplózást, illetve főkönyvelést kívánja. A pénzügyi bizottság, *Bund Henrik* főszámvevő előterjesztésére, elfogadta a külön kezelést, melynek értelmében a szabályrendeletnek erre vonatkozó 56-ik szakaszát módosítani kell. A miniszter ezen kívül az árvaszéki segéd és főnaplók beosztásában is változtatást kíván. Ezt a bizottság nem tartja előnyösnek, miután az eddig használatban lévő naplók teljesen megfelelnek, könnyen áttekinthetők s a tévedések kiküszöbölésére alkalmasak. Ezek számbevételével határozatba ment, hogy a közgyűléshez fordulnak, miszerint ez irjon fel a miniszterhez az eddigi naplók további használhatása ügyében.

— **Az olasz bor ellen.** *Ó-Paulis* hegyközség, vasárnap tartott választmányi gyűlésén feliratott intézett *Darányi Ignác* dr. földmivelésügyi miniszterhez, melyben az olasz bor behozatali vámjának felemelését és a borfogyasztási adó leszállítását kéri.

— **Alapítvány a polgármesteri jubileum emlékére.** Az aradi hivatalosok betegsegélyző és temetkezési egyletének rendes évi közgyűlésén elhatározta, hogy *Salacz Gyula* polgármester, az egyesület védnökének 25 éves jubileuma emlékére minden év márczius hó 15-én 20 koronát utalványoz ki árva gyermekek felruházására. Felhívjuk tehát azon tagokat,

kik ezen segélyre igényt tartanak, hogy kérényüket f. hó 15-éig az egylet elnökségéhez nyujtsák be. *Az elnökség.*

— **Kitüntetett borkiállítók.** A délvidéki földmivelők gazdasági egyesülete vasárnap temesvárott borkiállítást rendezett, a mely igen jól sikerült. A megnyitás napján mintegy kétezer fordultak meg benne. A jury már itélkezett. A fehér borok csoportjában az *aradi minorita-rendház* diszoklevelet, mint legmagasabb díjat, kapott, *Adelmann Károly* és *Adelmann József* új-szent-annai kiállítók pedig 10—10 koronás aranyat.

— **Polgárok a képviselők ellen.** A fővárosi függetlenségi polgárok márczius 18-án, vasárnap délután a régi városháztéren, az 1848-iki Szabadság-téren márcziusi szabadság-ünnepet rendeznek. A fővárosi polgárság ilyen ünnepén eddigelé mindig egy-két függetlenségi képviselő is tartott beszédet. A *Krivácsy József* 1848-as tüzérezredes elnöke alatt működő rendező-bizottság most kimondta, hogy az idejünnepre — tekintettel a függetlenségi pártok csuf marakodására — *képviselőket nem hív meg s a programban nekik helyt nem ad.*

— **Halálozás.** *Könczöl Viktor* pécskai aljárásbíró, mint értesülünk, ma délben meghalt. *Könczöl*, ki mindössze 32 éves volt, három hónapi szenvedés után érte utól a halál. Rokonszenves, tehetséges ember volt s Pécska intelligens közönsége körében általánosan tisztelték. Neje egy év előtt hunyt el s így halálát most árván maradt kis fia gyászolja.

— **A közbányászok sztrájkja.** *Bécsből* táviratozzák: A képviselőház szociálpolitikai bizottságának albizottsága ma folytatta szaknácsozását a bányászati munkaidő megrövidítése dolgában. *Baernreither* elnök a tanácskozás elején visszautasította azt a ráfogást, hogy a tegnapi ülésről jogosulatlanul kizárta a nyilvánosságot. Hivatkozik a végrehajtó-bizottság erre vonatkozó határozatára és kiemeli, hogy a szakértők nyilatkozatainak a bizottságra és a házra nagy és döntő jelentőségük van. *Fillunger* szakértő helyreigazította a *Neue Freie Presse*-nek a tegnapi ülésről szóló tudósítását és kiemelte, hogy a munkásosztályból való szakértők nézete teljesen megegyezik a vállalkozók köréből való szakértők nézetével a műszak tartamát illetőleg. A bizottság azután folytatta a szakértők kihallgatását.

— **A késői tél.** A téli hideg idő változatlanul tart. Az éjjel nyugot felé enyhült ugyan egy kissé a hőmérséklet, azonban még mindig a fagyponthoz maradt. Budapesten a hőmérő ma reggel — 2° C-t mutatott, dél felé körülbelül egy fokkal emelkedett a hőmérséklet. Nehéz hófelhők borították az eget és a dél felé folyamán ismételen szállingózott a hó. De csak ritkán apró pihékben hullott a hó. Az országban különben ma seholsem havazik. Derült az égboltozat, az időjárás azonban annál hidegebb. Átlagosan az országban — 8° és — 5° C. között váltakozott a hőmérséklet. Az éjjel Erdélyben volt a leghidegebb. *Kolozsvárt* — 13° C-t, *Botfalun* — 13° C-t, *Maros-Vásárhelyt* — 11° C-t mutatott a hőmérő. A tengerparton. Fiumében kissé a fagyponthoz emelkedett a hőmérséklet.

— **Postarabló kereskedő-segéd.** Postarablás és rablógyilkossági kísérlet gyanúja alatt fogta el a kassai csendőrség *Lakatos Árpád* kereskedő-segédet. Még a múlt év november hó 16-án történt, hogy a nagyidai postahivatalnál rablógyilkossági kísérletet akartak elkövetni *Gruberné-Farkas Paula* postamesterné ellen. — Este, ugy hat óra tájban, mikor a postamesterné egyedül volt a hivatalában, egy elzúllott alak, a ruházatáról ítélve, az uri osztályhoz tartozhatott, berontott a szobába és pénzt követelve, fojtogatni kezdte a halálra rémült *Grubernét*. A megijedt postamesterné nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem kirántotta magát a rabló kezei közül és segítségért kezdett kiabálni. A rabló ekkor valami súlyos vasdarab-

bal halántékon verte Grubernét, aztán elmenekült. A zaira előrohánók emberek, házbeliék és szomszédok üldözöbe vették ugyan, a merénylőt, de hiába, elmenekült. A csendőrség nyomában megindította a nyomozást és a személyleírás után azt hiszik, hogy Lakatos Árpád a tettes. Lakatos Árpád konokul tagad, de a csendőrök azt hiszik, hogy egyedül ő lehetett a merénylő, mert alibéjét sem tudja igazolni. Erősen megvasalva szállították az ügyészség börtönébe.

— **Csávolszky uradalma.** Csávolszky Lajos (hortobágyi) 5600 holdas egykori Sembery-féle Kecskés pusztá nevé birtokára tegnap tartották a debreczeni kir. törvényszék árverési termében az újabb árverést amaz utóajánlat folytán, amelyet a kisujszállási közbirtokosság által megígért 448.000 frt árra Fried Leó debreczeni lakos, Debreczen város ohat-pusztai nagybérlője tett. A kikiáltási ár 493.000 frt volt. — Fried Leon kívül más árverező nem volt s így a nagy birtok az ő javára ütött le.

— **Linder György rehabilitálása.** Körülbelül hat év előtt — mint emlékezetes — nagy feltevést követően Linder György országgyűlési képviselő ügye. Azzal vádolták ugyanis Lindert, hogy Petrovics Gerassin görögkeleti lelkésznek megígérte, hogy ötezer forintért megszerzi neki a szentendrei görögkeleti püspökséget. Az ügynek, a mely nagy port vert fel, az lett a vége, hogy Linder kénytelen volt lemondani mandátumáról. Linder egészen visszavonult a nyilvánosságától és azóta nem is lehetett hallani róla. Most azután váratlanul ismét felszínre került ez az annak idején oly sokat emlegetett ügy. Főlelevenedett a dolog olyanképen, hogy Linder Györgynek becsületbeli afférje akadt és az ellenfele nem akart neki elégtételt adni. Végül is az ügy becsületbíróság elé került, a mely a Petrovics-afférre vonatkozó iratokat megvizsgálta és kimondotta, hogy Linder György szatiszfakció-képes. Bizonyos, hogy a dolog, Lindernek ez a rehabilitálása, mindenféle nagy feltevést fog kelteni.

Linder, a mióta mandátumáról leköszönt, kölcsönök közvetítésével foglalkozott. Így jutott összeköttetésbe egy budapesti állomaszó tüzér századossal. Egy ilyen kölcsön-ügyletből kifolyólag azután nézeteltérés támadt közöttük, a minek az lett a vége, hogy Linder fegyveres elégtételt követelt a századostól. A tüzér százados azonban a Petrovics-afférre hivatkozva, megtagadta az elégtételt. Ekkor azután Linder fia, a ki szörfőhadnagy és a századdal együtt ezredben szolgál, magáévá tette atyja ügyét. Provokáltatta a századost és az ügyet becsületbíróság ítélete alá bocsátotta.

A becsületbíróság a napokban ült össze a nemzeti kaszinó egyik termében. Tagjai voltak Linder részéről Pasku Sándor nyugalmazott honvédeztárs és báró Kaas Ivor, a tüzér százados részéről Magyar tüzér ezredes és egy tázerőrnagy. A becsületbíróság tagjai elnökül Máriássy altábornagyot kérték fel. A becsületbíróság megalakulása után vizsgálat alá vette a hirhedt affér iratait és beható tárgyalás után kimondotta, hogy az ominózus ügy nem becsületbe vágó dolog és így Linder párbajképes. A becsületbíróságnak eme ítélete alapján Linder György Fényffy Kálmán és Zechmeister segédei által fegyveres elégtételt kért a tüzér századostól.

— **Szökés Ladysmithből.** Hutton, a Reuter-ügynökség tudósítója a White hadosztályánál megszökött Ladysmithből és február 14-iki keltei a következőket jelenti Durbanból:

Miután Buller harmadik kísérlete, hogy Ladysmithet felszabadítsa, meghiúsult, elhatározta, hogy a várost oda hagyom. A tábornok engedélyt megszerezte egy benszülőtt kiserővel február 10-ikén este hét óra harminc perczkor gyalog indultam el. Mindenféle baj nélkül Caesars Camp-tól három kilométernyire keletre nagyon közel jutottunk egy boer csapathoz. Ránk löttek, de mi hirtelen egy nagy sziklatuskó mögé bujtunk. Három golyó süvített el a fejünk felett. Félóraig nyugodtan hevertünk, aztán négykézláb másztunk nagy óvatosan nyolczszáz méternyire, abban az aggodalomban, hogy valahol a Mauser-fegyverek golyózápora ér újra bennünket, de meglehetősen nyugodt

maradt minden. Borzalmas utakon, sziklás hegyek között értük el Pieters állomását, ahol két boer tábor volt. Két órakerkeztünk oda. Itt megint aggodalomteljes pillanataink voltak. Ismét másfél kilométert kellett sziklákon, köveken át mászkálnunk. Végre jobb utakat találtunk, amelyek túskebekkrokkal sűrűn voltak borítva és gyorsabban juthattunk előre. Hat órakerke egy magányos, barátságos kafferkunyhóhoz értünk, három kilométernyire Tugelától. Ezen közben harminczöt kilométert hagytunk hátra. Itt egész vasárnap rejtőztem, mivel láttam a bur őrzőjáratokat azon a sikon, a melyen az elmúlt éjjel áthaladtunk. Este hét órakerke mentem el a kunyhóból és egy kraalban jutottam a Tugela partján, ahol azt mondták nekem, hogy nem volna tanácsos tovább mennem, mivel a burok már keresték azt az angolt, aki megszökött. Azért huszonnégy óráig még a kraalban maradtam s az ajtón át láthattam, hogyan vadásznak a burok zerge bakokra. Egyszer csak három bur a kraal-nak jött s képzeletben már láttam magamat a Pretóriába vezető uton, de benszülőtt vezetőm ágyterítőkkel takart be s míg én azt hittem, hogy a burok felőlem fognak tudakozódni, ők tejet kértek csupán. Amikor aztán kaptak, el is távoztak. Hétfőn este elértem a Tugelát s átúsztam a folyón. Vezetőmet, aki a ruhámat a fején vitte, az ár kissé lesodorta. Aztán újra feltevéstem, iszapos talajon jártam, amely hemzseget a kigyómtól és más hullóktól, míg egy hegyhez nem értünk, ahonnan már láthattuk Chieveleyt, a hová törekedtem. Kraaltól kraalhoz vándoroltunk, mindig nagy kerülőkkel, hogy az ellenséget kikerüljük. Néha olyan közel jutottunk a burokhoz, hogy ott láttuk őket heverni a fák között. Végre vezetőm felkiáltott:

— Itt van Chieveley, három óra múlva elérjük. Ott pedig nincsenek már burok.

Tizenharmadikán hét órakerke reggel csakugyan megérkeztünk. Miután Sandbach őrnagnál és Jones őrnagnál jelentkeztem, felültem a Durban felé induló vonatra, fésületlenül, mosdatlanul. Inkább hasonlítottam valami betörőhöz, mint laptudósítóhoz.

— **Ujenczozás Pécskán.** A pécskai járásban a sorozás márczius 2-án vette kezdetét s a közbeeső vasárnap kivételével három napig tartott. Előállítottak 686 hadkötelest, kik közül bevált 237, a mi elég szép eredmény. A sorozást, mint polgári elnök, Dálnoki-Nagy Lajos alispán vezette. Katonai elnökök voltak a csász. és kir. közös hadsereg részéről Szlimák András őrnagy, hadkiegészítő kerületi parancsnok, a honvédség részéről pedig Szilassy Ödön őrnagy. A sorozóbizottságban közreműködtek még Serb Miron és Kozma főhadnagyok, Klein dr. és Hrabéczy dr. ezredorvosok, Reitter Ödön dr. járási orvos, Schenk Ferencz főszolgabíró, Vukuleszku Titusz szolgabíró, továbbá Povázsay Soma és Bolyos Mátyás jegyzők, mint bizalmi férfiak.

— **Perényi Zsigmond szobrára.** Ugocsa megye kérelmet intézett Aradvárosához, hogy Perényi Zsigmondnak emelendő szobor költségeihez járuljon hozzá.

— **Elfogott pénzhamisítók.** Az új pénz forgalomba hozásával együtt óriási mennyiségű hamis pénz is jutott forgalomba, koronások és forintok egyaránt. A hamis pénzek meglepő jól voltak készítve, úgy, hogy csak igen gyakorlott szem ismerhette fel azokat. Elküldötték a lefoglalt példányokat Körmöczbányára, a hol megállapították, hogy azok ólomból vannak s alig valami ezüst van bennük. A fővárosi államrendőrség hónapok óta keresi a tetteseket, ma végre sikerült rájuk akadnia. Egy asszony ma hamis koronával fizetett egy boltban. Bekísérték a főkapitányságra. A motozásnál számos hamis koronást találtak nála. Virágh Emma mosónőnek vallotta magát s eleinte tagadta a pénzhamisítást, de azután beismerte a bűnt és társait is megnevezte. Ezek Miklós Gyula 20 éves és Nemes Miklós 21 éves kereskedő segédek és Kohn Samu 32 éves pálinkamérő. A pénzverő műhely Ujpesten volt Árpád-utca 55. számú házban. A rendőrség itt több prést,

gipszformát és öntvényt és körülbelül ezer forint árú hamis pénzt talált. A vizsgálat folyik. Valószínű, hogy többen is voltak a tettes-társak.

— **A bosnyák barátság.** Két budapesti rendőr az éjjel a fazekas-utcában való czirkálásuk alkalmával az éj sötétjében segélykiáltásokat hallottak. A közelben azután látták, hogy két bosnyák katona oldalfegyverével alaposan szurkálja egymást. A rendőrök odaszaladtak, a bakák nem bántottak most már egymást, hanem a rendőröknek estek, a kik természetesen szintén kardot rántottak. Ugy a rendőrök, mint a bosnyákok megsebesültek, míg végre a hadfiak megadták magukat. Az előhívott őrzőjárat kísérte őket a katonai hatóság elé.

— **Házasság.** Tyeretyán Tivadar galsai gör. kel. tanító f. hó 4-én vezette oltárhoz Russu Kornélia kisasszonyt Siklóról.

— **Gyilkosság a korcsmában.** Vasárnap délebb több szapárligeti lakos pálinkázott a Bakos Pál korcsmájában, akik közül Gálfi András és Kuczura József András összeszólalkoztak valami régibb keletű verekedés miatt. A két perlekedő csakhamar egymásnak ment s miután Gálfi volt a kezdő, a korcsmáros ez utóbbit, a szétválasztás után, kidobta a korcsmából. Gálfi ekkor hazament, csakhamar késsel tért vissza és megtámadta az épen az udvaron időző Kuczurát, akit kétszer hátba szurt. Kuczurát eszméletlen állapotban vitték lakására, majd összepakolták s kocsin beszállították Vékony Albert dr. kisjenői járásorvoshoz, aki gyógykezelés alá vette, a kocsin való szállítás folytán sok vért vesztett s a tüdejét is ért szurások következtében életveszélyesen sérült és már haldokló embert. Gálfit a csendőrség a kisjenői járásbírósa intézkedése folytán tegnap este letartóztatta.

— **Pajzsok az angol-bur háboruban.** A londoni Engineer, Angolország egyik legelőkelőbb műszaki lapja Boynton kapitánytól cikket közöl, amelyben a kapitány azt ajánlja, hogy lássák el a Dél-Afrikában hadakozó angol katonákat pajzsokkal. U maga fel is találta már ezt a pajzsot, s cikkét több illusztráció is magyarázza. Féméből való a pajzs, s vagy a fegyverhez lehet erősíteni, vagy egymásmellé helyezve, sáncot lehet alkotni a pajzsból. A pajzs felületének olyan keménynek kell lennie, amilyen éppen csak lehet az alkalmas súly mellett. Három tizenhatot hüvelyk vastagságú pajzs kellő védelmet adhat minden tüzelés ellen. Még érdekesebb az English Manhanie egyik munkatársának az ideálja, aki azt ajánlja, hogy nagy pajzsokat használjanak, amelyek mögött husz-husz katona is elfér. Az ilyen pajzsoknak a szállítása nem is volna alkalmatlan, mert kerekeket rakva alája, teher kocsinak is lehetne használni őket. Természetesen lövőrések is vannak a pajzsokon.

— **A vidéki közönség** postai érintkezés útján épp oly lelkiismeretes, gondos kiszolgálásra számíthat Porter Vilmos koronás áruházában, Aradon a Központi szálloda épületében, mintha csak bevásárlásait személyesen eszközölné. A legtávolibb vidékekről naponta beérkező rendelvények arról tanuskodnak, hogy mily erős a közönség bizalma Porter Vilmos népszerű vállalatához.

— **Megzaklatott beteg.** A budapesti főkapitánysági sajtóiroda ma a következő nyilatkozatot adta ki: „Egyes lapok Szalai Oszkár ellen botránykozás miatt megindított kihágási eljárásról írva azt állítják, hogy a zsidó kórházban betegen fekvő Szalai Oszkár a rendőrségnek egy közege azon állapotban kihallgatásra vitte a II. ker. kapitánysághoz. A közlemény szeri azt a kórház igazgatósága „zaklatás” miatt panaszt emelt volna a belügyminiszteriumnál, a mely vizsgálatot indított ez ügyben s annak eredményeképp sajnálatát fejezte ki a történetek fölött, egyuttal intézkedett, hogy jövőre ilyen esetek elő ne forduljanak. A főkapitány erre nézve kijelenti, hogy sem az izraeli kórház, sem a rendőrség ilyféle miniszteri leiratról nem tud. Szalai Oszkár ellen nem is kihágási, hanem büneljárás folyt, illetve folyik. A rendőrség ebben pedig csak akkor hallgatta ki, a mikor a kórház a II. ker. kapitányságot értesítette.

tette, hogy Szalai felgyógyult s a kórházból elbocsájtják. Az egész czéltudatosan kiszinezett közlemény."

— **Az ellopott erszény.** Baumgartner Ferencz 26 éves bpesti napszámosnak a zsebéből valaki kilopta erszényét. A szegény annyira lelkére vette a dolgot, hogy a Lánchídrola Dunába vetette magát. Szeregsére még idejében kimentették s a Rókus kórházba szállították.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Affér egy anekdota miatt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 6.

A múlt év telén, mikor a képviselőházban az ellenzék obstruálta a Bánffy-kormányt, napirenden voltak az afférek a Ház tagjai között. Ezek egyike volt az a kardpárbaj, amelyben Zeyk Gábor állott szemben Rakovszky Istvánnal. Az affér előzményei egy anekdotaszerű históriára vezethető vissza, amelyet a képviselőházban Ugron Gábor terjesztett. Szólt pedig ez az anekdota egy erdélyi urról, egy lórról és egy bivalyborjuról.

Mikor Rakovszky egy névsor olvasás alkalmával Zeyk közbeszólására ezt az adomát felelevenítette. Zeyk Gábor mindjárt elárulta, hogy az Ugron által terjesztett adomának hőse ő és senki más. Kihivatta Rakovszkyt s hosszú tárgyalás után megis verekedtek kardra egymással. A párbajban mind a ketten megsebesültek.

Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntető törvényszék Tóth Ernő táblai bíró elnöklete alatt. A tárgyalásra, amelyen a vádlottak védő nélkül jelentek meg, a vádat dr. Hodászy Antal alügyész képviselte. A tárgyalás lefolyása a következő volt:

Az elnök első sorban Rakovszky Istvánt hallgatta ki a részletekre.

Elnök: Mondja el képviselő ur a lovagias ügy előzményeit? Mikor történt a párbaj?

Múlt év január 10-én. A párbajt megelőzőleg 2 nappal az obstrukció idejében a képviselőházban én olvastam fel a képviselők névsorát s ez a munka nagyon kifárasztott. Én valami megjegyzéseket tettem a névsor felolvasása során egyes képviselő társaim nevének hallatára, de ezek egyike sem vonatkozott Zeyk képviselőtársamra.

Mik voltak azok a megjegyzések?

— Már nem is emlékezem rájuk. Arra emlékszem, hogy Aidinger képviselő ur figyelmeztetett, hogy Zeyk magára sértőnek vett egy megjegyzést.

Zeyk Gábor kihallgatása következett most,

Elnök: Mondja el képviselő ur az ügy előzményeit.

— Január 9-én a képviselőház ülésén Rakovszky jegyző ur olvasta fel a névsort. Eközben egyik-másik névnel megjegyzéseket tett.

— Hallott az ön nevére is megjegyzést tenni.

— Nem. Minket egynéhányunkat boszantott Rakovszkynek ez az eljárása s kikeltünk ezen huszárszerű eljárást ellen. Rakovszky erre odaszólt: Hallottam egy történetet Ugron Gábortól egy erdélyi urról, egy lórról és egy borjuról.

Elnök: Direkte önnek mondta ezt?

— Nem. De olyan szinezete volt a dolognak, mintha ez által azt akarta volna mondani nekem, te csak hallgass, tudok rólad valamit.

— Mi az a történet, a melyet említett?

— Gyerek koromban egyszer lestem a lóról s ráestem egy borjura.

— Bivaly borjura?

— Nem, bivalyborjut csak itt Pesten csináltak belőle, s ekkor a barátaim azt híresztelték, hogy ezt a borjut esésem következtében a fejemmel úgy megütöttem, hogy beledöglött. Ezt én sértésnek vettem s provokáltattam Rakovszkyt. Molnár Béla és gr. Berthold Artur által. Rakovszky segédeim előtt kijelentette, hogy ő nem sértett meg engem. Hogy van-e sértés, vagy nincs, ezt én magam ítélem meg és nem fogadtam el Rakovszky kijelentését elégtételül. Bocsánat kérését követeltem, de ezt megtagadta, mire az ügy a fegyveres elintézés stádiumába lépett.

— Mik voltak a párbaj feltételei?

— Kardpárbaj végkimerülésig, tompa hegyű kardokkal, teljes bandázsszal.

— Ki sebesült meg a párbajban?

— Mindketten. Én a karomon, Rakovszky az arczán sebesült meg.

Ezután Molnár Béla képviselőt Zeyk segédjét hallgatta ki a bíróság, némely érdektelen körülményre.

Szentiványi Arpad Rakovszky egyik segédje az ügy előzményeit nem hallotta, mert az alkalommal nem az elnöki emelvény előtt időzött, hanem a helyén ült. A párbajtárgyalások folyamán Rakovszky kijelentette, hogy sérteni nem akarta s így sértést nem követett el. Zeyk ur segédei azonban ragaszkodtak a bocsánatkéréshez, amit mi Rakovszkyval együtt, nem tartottunk helyén valónak.

Ezután a párbaj feltételeit adta elő.

— Kibékültek a felek a párbaj után?

— Igen.

Fekete bíró a tanuhoz: Mennyiben láttak önök sértést abban az anekdotaszerű megjegyzésben?

Tanu: Mi nem láttunk benne sértést, de Zeyk ur megbízottai azt mondták, hogy felük ezt sértésnek veszi, mert nagy nyilvánosság előtt — mintegy 30 ember fülehallatára mondta — Rakovszky ezeket a sértésnek minősített szavakat. Tanu meghiteltetése után

Kubik Béla képviselőt, Rakovszky másik segédjét, hallgatta ki a törvényszék.

Kubik jelen volt az ügy előzményénél, de nem emlékszik rá, hogy Rakovszky Zeyk nevére is tett volna megjegyzést. Azt a föltételt, amit Zeyk segédei követeltek: a bocsánatkérést, ő is ellenezte.

— Hol történt a párbaj?

A Kossuth Lajos-utcában egy vivóteremben.

Kubik Béla kihallgatásával a bizonyítási eljárás véget ért s dr. Hodászy Antal alügyész adta elő vádbeszédét, amelyben hangsúlyozta az obstrukciós hangulat izgalmaival s ezt enyhítő körülményül kéri betudni az ítélet meghozatalánál.

Rakovszky is ezt hangsúlyozza s védelmére egyebet nem tud mást felhozni. Zeyk sem tehetett másként, ő sem.

Zeyk Gábor szintén ezt hozza fel védelmére.

A törvényszék ezután ítéletre vonult vissza. A törvényszék Rakovszky Istvánt és Zeyk Gábort bűnösöknek mondta ki a párviadal vétésében s ezért Rakovszkyt 2 heti, Zeyk Gábort 1 heti államfogházra ítélte. Az ítélet ellen csakis Rakovszky felebbezett.

MULATSÁGOK.

(=) **A kerékpár-klub estélye.** Az aradi kerékpár-klub holnap, szerdán a Millennium sör-csarnok külön termében tarsas-estélyt tart, melyen a múlt évi turadijak kiosztásra kerülnek. Az estélyen, melyre a tagok családjaikkal

ez uton is meghivatnak, a *gyermek-zenekar* fogja a közönséget szórakoztatni. A multság tánczczal végződik. Kezdeté este 8 órakor.

(=) **A pécskai fiatalság** márczius 3-án a Haller-vendéglőben fényesen sikerült multságot rendezett. Nagy vonzerőt gyakorolt az estélynek, hogy a multság hangversennyel és műkedvelői előadással volt egybekötve, melyen Aradról és vidékéről is igen sokan vettek részt. A műsor első számát (Valse brillante. Jules Schulhoff-tól) Dózsa Dezsóné urnó és Rosenfeld Melanie k. a. adták elő zongorán, nagy tetszés mellett. A következő szám *Box és Cox* egy felvonásos angol vígjáték volt, melyet Reiner Adolf, Halmay József és Fritz Ella adtak elő igen ügyesen. A közönség jól mulatott a szereplőkön; kaptak is sok tapsot. Ezután Aradról a 8. éves Babits Vilmoska eljátszotta zongorán Behr cigánytáncz-át oly precízitással, mely egy felnőttnek dicséretére vált volna. A műsor negyedik számát Barbara Szever pompás hegedű játéka töltötte ki. Zongorán Iritz Ella k. a. kísérté. Ezután Halmay József adta elő Göre Gábor bíró nótáit, általános tetszés mellett. A hangversenyt Herczeg Róza k. a. éneke zárta be, Rattkay Margit k. a. zongora kísérete mellett. Herczeg kisasszony kellemes szép hangja oly frenetikus tetszésben részesült, hogy többször meg kellett ismételní a dalait. A hangversenyt reggelig tartó táncz rekesztette be, melyben a következő hölgyek vettek részt.

Asszonyok: Mike Józsefné, Gyulay Viktorné, Iritz Manóné, Gavrilovits Istvánné, Szócs Pálné, Soós Ferenczné, Mayer Salamonné, Stern Józsefné, Eliás Salamonné, Halmay Józsefné, Dózsa Dezsóné, Koncz Józsefné, Heller Hermanné, Patek Emilné (Arad), Klein Henrikné, Elias Samuné, Werner Zsigmondné, Reiner Dávidné, Pülöp Lajosné, dr. Fehér Manóné, Tyeretyán Vazulné, özv. Thurszky Nándorné, ifj. Pavlás Józsefné, Eliás Markuszné, Kovács Sománé (Arad), Ländler Rezsóné, Königsthal Jakabné, Fränkl Emilné, Neubaum Mórné, Schweiger Adolfné, Müller Sománé, Rosenfeld Károlyné, Holreisen Józsefné, Kolozsy Mária.

Leányok: Wittenberger Zsófia (Kovaszincz), Iritz Ella, Tyeretyán Letitia, Iritz Ilka, Tyeretyán Aurelia, Reiner Etel, Reiner Mariska, Rosenfeld Melanie, Gavrilovits Gizi, Rózsa Ilonka, Terényi Ilona (Selmezbánya), Klein Julia, Vogl Fanny (N.-Szt.-Miklós), Neubrun Józsa, Rattkay Margit (Arad), Herczeg Róza (Arad), Prohászka Berta, Deutsch Emma (Rába-Hidvég), Heller Adél, Patak Ilonka (Arad.)

(=) **A cigány zenészek hétfői,** szépen sikerült báljáról irtunk már, de hogy a referáda teljes legyen a derék rendezők kedvéért itt hozzuk a multság barna szépeinek névsorát is: **Leányok:** Bokor Mariska, Barbus nővérek, Rác Málcsika, Dávidházi Gizus, Albert nőv., Bercsi Róza, Miklós Milka, Pavicsics Szida, Vad Jolán, Heller Terka. **Asszonyok:** Özv. Albert Jánosné, Barbus Józsefné, Bah Vilmosné, Bérczi Imréné, Bokor Lajosné, Dávidházi Istvánné, Erdélyi Józsefné, Traila Károlyné, Gergely Ferenczné, Gyurkovits Andrásné, id. Gyurkovits Andrásné, Korák Józsefné, özv. Knapp Károlyné, Miklós Pálné, Rác Andrásné, Rác Józsefné, özv. Rác Károlyné.

VAROS ÉS MEGYE.

Sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1900. évi márczius 14-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

1. A polgármester jelentése 1900. évi február hóról. 2. A főispán ur Ó Méltóságának értesítése, hogy arad-gáji kerületi orvosi állásra dr. Brück Gyula ternovai járási orvost nevezte ki. 3. A polgármester utólagos jóváhagyás végett bejelenti, hogy a betegség folytán akadályozva lévő *Insttioris* Kálmán helyett a sorozó bizottság helyettes elnökségével *Sarlot* Domokos főkapitány bizatot meg. 4. A nagymélt. m. kir. belügyminiszterium leirata, melylyel a gyámhatósági pénzkezelésről alkotott szabályrendelet némely módosítása nem hagyatott jóvá. 5. A polgármester előterjesztése *Petrovits* Mihály iktatonak szabadságidő engedélyezése iránti kérelme tárgyában. 9. özv. Szvoboda Edéné kérvénye az iránt, hogy leánya néhai Kovács Ferenczné született Szvoboda

ona volt városi tanítónő gyógykezelése és el-
emeltetése körül felmerült költségek fejében
lémi segélyben részesíttessék. 7. Özv. *Herczeg*
stvánné született Weisz Juliana kérvénye szü-
lésnői oklevelének kihirdetése iránt. 8. *Hosch*
ajosné született Szűcs Róza kérvénye születés-
női oklevelének kihirdetése iránt. 9. A pénz-
ügyi bizottság jelentése a városi árvaszék szer-
kezete és gyámhatósági pénzkezeléséről alko-
tott szabályrendelet módosítása tárgyában. 10.
A tanács jelentése az aradi légszuszívítási
állalat kérvénye tárgyában a Barosparki
kioszk világitási berendezéseért fennálló követé-
s kifizetése iránt. 11. A tanács jelentése a
fásártéri honvédhuszáraktanya kiépítése tár-
gyában. 12. A központi választmányba egy új
ag választása.

Löcs Rezső,
főjegyző helyettes.

KÜLÖNFELEK.

□ **Bismark életéből.** Midőn *Bismark* Szent
Étervárot, mint követ működött, sokszor kirándult
Vex-küll báró Gadebusch nevezetű birtokára va-
lászni. Ezen alkalmakkor az ottani birtokkezelő,
Dornbusch Károly kísérte, s egy medveadászatnál
vaskanczellár életét is megmentette. Egy kiváló
írós medve ugyanis a hajtásban közvetlenül Bis-
mark elé került, lövése azonban nem találta halálo-
san. Erre a megsebesült fenevad két lábra ágas-
todva rohant Bismarknak, hogy rettenetes karmaival
összemarczangolja. Alig pár lépésnyire volt már
Bismarktól, midőn Dornbusch saját töltött fegyverét
nyújtotta neki, s egy a fenevad szeméi közé inté-
zett lövés rögtön kioltotta a medve életét. Arra a
kérdésre, hogy miért nem lőtt Dornbusch maga a
medvére, az válaszolta, hogy csak nem zavarhatta
meg a kegyelmes vendégnek azt a mulatságát,
hogy a medvét ő maga ejtse el. Hogy ezen udva-
riasság folytán a kegyelmes vendég élete csak egy
hajszálon függött, avval úgy látszik nem nagyon tö-
rődött.

NAPIREND.

Márczius 7. Szerda. Róm. kath. naptár: Tamás. —
Protestáns naptár: Tamás. — Görög-keleti naptár (február
23.): Polikárp. — A nap kel 6 óra 14 perczkor, nyugszik
5 óra 36 perczkor. — A hold kel 9 óra 21 perczkor, nyug-
szik 0 óra 10 perczkor.

Időjárás Legnyomás reggel 7 órakor 7640 millime-
ter, délután 2 órakor 7649 milliméter. Hőmérséklet reggel 7
órákor (C° — 27, délután 2 órákor C° + 12. Szél ir-
nya es creje reggel 7 órakor DN. 2 délután 2 órakor EK
6. Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor fel-
borult. Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorologiai intézetnek Arad-
ra küldött táviratai szerint a mai napra a következő idő-
járás várható: Fagy, helyenként csapadék.

Szabadságharozni emléktárgyak országos muzeuma (szin-
házepület 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8
órától délután 6 óráig. — Belépti-díj: Hétköznap 40 fillér,
vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár nyitva van hétfőn délután 4—5, pé-
nteken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig.
Helyiség: Erekllyemzeum helyisége melletti ülésterem.

Márczius 8. A román-pécskai takaré- és segélyszö-
vetkezet közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Márczius 10. A kis-jenő erdőhegyi kaszinó működvelő
zeneestélye. — Gőzgépközlekedés és kazánfűtők vizsgálata. —
Az aradi vas- és fémmunkások táncvizsgálma (Városliget).

Márczius 11. Az aradi kereskedőifjak betegsegélyző-
egyletének közgyűlése délután 3 órakor (Kereskedelmi aka-
démia.)

Márczius 14. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Márczius 15. A sajtószabadság emléknapja.

Márczius 18. A borosjenői takarékpénztár közgyűlése
delelőtt 10 órakor.

Márczius 21. Az aradmegyei hitelegylet mint szövet-
kezet közgyűlése délelőtt 11 órakor (Arad-csanádi taka-
képzár.)

Márczius 22. Az aradi közuti vaspálya és téglagyár
résztulajtonság közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Márczius 28. Körállatorvosválasztás Ternován.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Vidéki pénzügyintézetek.

(Világosi önszegélyző-egylet. — Pécskai takarékpénztár.)

Arad, márczius 6.

A világosi önszegélyző egylet mint szövetke-
zet f. hó 4-én tartotta a vendéglő nagytermé-
ben évi közgyűlést *Bohus* László báró elnök-
lete alatt, melyen a tagok törzsbeteteik ará-
nyában szép számban, több mint a betétek fe-

lével voltak képviselve. A jegyzőkönyv veze-
tésére *Csenyey* Kálmán, hitelesítésére *Aknay*
Andor és dr. *Neumann* Mihály küldettek ki.

Krausz Jakab vezérigazgató évi jelenté-
sében kiemeli hogy az 1899. évi üzleti forga-
lom 29207'55 koronával záródott, a tagok szá-
ma 380, kiknek 16661 törzsbetétük van. A
tisza nyereség, levonva a törzsbetetek utáni
5% osztalékot, 661'31 korona, melyből java-
solja az igazgatóság, hogy 20% tartalékalap-
ra, 200—200 korona pénztáros és könyvelő tisz-
teletdíjában s a fönmaradt 132'57 korona
mint osztalék a tagok közt törzsbeteteik ará-
nyában felosztassék, Helyeslő tudomásul vétetett.
Bejelenti az egylet vezetésétől való visszalé-
pését, mert a szept. 24-iki közgyűlés a hitelszö-
vetkezetbe való belépésre vonatkozó javaslatát
nem fogadta el, igazgató társaival együtt le-
köszön.

Páris Gábor felügyelő bizottsági elnök je-
lenti, hogy megbízásukhoz képest átvizsgál-
ták az egyesület vagyoni mérlegét s azt min-
den tekintetben helyes és kifogástalannak ta-
lálták, az igazgatóság javaslatát elfogadásra
ajánlják. Helyeslő tudomásul vétetett. Azután így
folytatta szavait: Az igazgatóságnak az imént
történt lemondása után, azt hiszem igen ter-
mészetesnek fogja találni a t. közgyűlés, ha
ugy magam, mint felügyelőbizottsági tagtár-
sim nevében lemondásomat, helyesebben az in-
tézet vezetőségének felügyeleteről való végle-
ges visszalépésemet bejelentem. Teszem pedig
ezt azért, mivel a múlt évi szeptember hó 24-én
tartott közgyűlésnek elhamarkodva hozott ha-
tározatát szövetkezetiinkre nézve egyenesen
károsnak s az alapszabályokban lefektetett azon
elvekkel, mely szerint szövetkezetünk czélja
a takarékoság mellett olcsó hitelt nyújtani,
homlokegyenest összeütközésben levőnek talál-
ván, szövetkezetünket nem akarom s velem
együtt nem akarja az igazgatóság sem, az el-
nem kerülhető válság felé sodorni.

Neumann Mihály köszönet szavazást indit-
ványoz az igazgatóságnak, valamint a felügyelő
bizottságnak s a nyeresémi felosztására vo-
natkozó javaslatát elfogadásra, az országos hi-
telszövetkezetbe való belépést pedig el nem
fogadásra ajánlja. A közgyűlés *Neuman* indit-
ványát egész terjedelmében elfogadta.

Bohus László báró elnöki állásáról lekö-
szön, mire korelnökké *Antoneszku* István vá-
lasztatott meg. Indítványára egy bizottság vá-
lasztatott, hogy a lelépő elnököt állásának meg-
tartására reá bírák. *Antoneszku* István dr. *Sze-
ver* Ferencz, *Aknay* Andor és *Paskucz* Márk
megbízásukban eljárva, jelent hogy *Bohus*
László báró lemondásához ragaszkodik.

A korelnök vezetése alatt az alapszabály
több pontja módosítva lett, mely után az ala-
kulás a következőképp ejtetett meg. Elnök:
Antoneszku István, alelnök: *Bohus* Lajos báró,
Igazgatók: *Valerian* József, *Kriván* János, *Naj-
mányi* Béla, *Paskucz* Márk, *Török* János, *Duska*
József és *Szekula* Péter.

A pécskai takarékpénztár részvénytársaság
vasárnap, márczius hó 4-én tartotta meg XI-ik
évi rendes közgyűlést.

Eliás Adolf elnöki megnyitója után *Pataky*
Lajos titkár az igazgatóságnak a közgyűléshez
intézett jelentését olvasta fel. A felolvasott je-
lentés mindenekelőtt *Goldziecher* Lajos dr.-nak,
mint az intézet egyik alapítójának és igazgató
választmányi tagjának elhalálozásáról emléke-
zik meg, ki mindenkor lankadatlanul működött
közre az intézet fejlesztésében. A jelentés em-
lékének jegyzőkönyvileg történendő megöröki-
tését indítványozza. Az elmúlt évről szóló je-
lentés utal a kedvezőtlen pénzügyviszonyokra, me-
lyek daczára az üzleti eredmény örvendetes
emelkedéséről számolhat be az igazgatóság.

Az egyes üzletágak forgalmának részletes
felolvasása után, a tisza nyeresémi felosztásá-
ról szóló javaslatot olvasták fel. A tisza nyere-
mény: 7925.52 frt. Osztalékra 1500 drb. rész-
vényre darabonként 3 frtjával 4500 frt; 10%
az igazgatóság; 3% a felügyelő bizottság juta-
lékára; 1030.18 frt; a bíráló bizottság, ügyész
és tisztviselők jutalmazására: 460 frt, tartalék-
alapra 695.95 frtot, jótékony czélra 30 frtot.

Az igazgatósági jelentés és az azt követő
felügyelő bizottsági jelentés felolvasása után
következtek a választások. *Kripp* József a kö-
vetkező részvényesek megválasztását ajánlja el-
fogadásra. *Igazgatók*: *Bolyos* Mátyást, *Eliás*

Adolfot, *Harsányi* Istvánt, *Reiner* Dávidot és dr.
Fehér Manót (új); *felügyelő bizottsági tagok*:
Burger Jakabot, *Schreiber* Fülöpöt, *Dózsa* De-
zsőt (új), *Rosenfeld* Károlyt (új) és *Turszky*
Nándort (új). A közgyűlés az ajánlottakat egy-
hangulag elfogadta. A megejtett választás után
Issekutz Marcell dr. ugy az igazgatóság, mint
felügyelő bizottság és bíráló bizottság fá-
radtságos és lelkiismeretes munkájáért jegyző-
könyvi köszönetet indítványoz, mit a közgyűlés
általános helyesléssel elfogadott.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést be-
rekeszti. Jelen voltak: *Id. Bolyos* Mátyás, *Bo-
lyos* Mátyás, *Reiner* Dávid, *Kovács* Soma, ifj.
Donáth János, ifj. *Bolyos* Mátyás, *Harsányi* Ist-
ván, *Harsányi* Márton, *Pulszky* Nándor, dr. *Is-
sekutz* Marcell, *Dózsa* Dezső, *Kripp* József,
Schreiber Fülöp, *Eliás* Izidor, *Eliás* Salamon,
Eliás Adolf, dr. *Fehér* Manó, *Kelemen* István,
Lelik István, *Reiner* Adolf, *Pataky* Lajos, *Bor-
sos* János, *Eliás* Simon, *Leitner* Pál, *Novák* Ist-
ván, *Burger* Jakab, *Dojcsák* Mihály, *Pavlás* Jó-
zsef, *Ettinger* Mór és *Kelemen* András.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, márczius 6.

A szántóföldek még hóval vannak néhol
fedve, míg másutt a tavaszi munkát folytatják.
Az utolsó hóesés nem ártott az őszi vetésnek,
de gazdáink tartanak tőle, hogy a most elve-
tett gabnaszemek megsínylik e havat, mely
elég hideggel jár. Félnék, hogy ritka vetés
lesz a következménye e kritikus időnek.

Az üzlet lanyha, csupán tengeriben van
igen élénk kereslet és jól is fizetik.

A mai hetivásáron mintegy 7—800 méter-
mázsa buza és 5—600 métermázsa tengeri
hozott be.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm suly-
egységet véve alapszámításnak, korona ér-
tékben:

1-ső minőségű buza 6.80—6.90.

Középmínőségű buza 6.70—6.80.

Tengeri 4.40—4.50.

Rozs névleges jegyzés 5.50.

Arpa névleges jegyzés 5.30.

Zab névleges jegyzés 4.25.

Az irányzat lanyha.

— **Szerb sertések Budapesten.** A budapesti
szerb királyi főkonzulátus a következő hivatalos
táviratot közli: A szerb közigazgatási miniszter a
budapesti szerb királyi főkonzul előterjesztésére a
budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvény-
társaságnak teljesen eltiltotta a jövőre nézve a
szarvasmarhák előlegezését, vásárlását, illetőleg a
velők való kereskedést, mert a marhavásár pénz-
tár eddigi működése a társaság alapszabályai-
val meg nem egyezik és mert ez a pénztár, hogy na-
gyobb forgalmat érjen el, silány minőségű és ki-
vitelre alkalmatlan szarvasmarhát exportált Szerbiá-
ból Budapestre. Ez által ugy a szerb marhatenyész-
tés, mint a budapesti marhavásár jelentékeny káro-
kat szenvedett.

— **Fizetésektelelenségek.** A bécsi Creditoren-
Verein a következő fizetésektelelenségeket jelenti:
Steiner és *Bruckner*, keresk. cég *Zágráb*. — *Koz-
ma* János, *Kis-Ujszállás*. — *Weisz* József és társa,
Miskolcz. — *Bergl* R., *Zilah*. — *Strasser* Lipót,
Bécs. — *Braun* Mari, *Göding*.

S z e s z ü z l e t.

— Márczius 6. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111
korona, kicsinyben 113 korona, finomított szesz nagyban
114 korona, kicsinyben 116 korona hordó nélkül per 100 nt
liter % belcérteve 70 korona fogyasztási adót
Szárított moslék 11 korona métermázsanként.

Budapest-kőbányai sertéskeresk. csarnok.

— Márczius 6. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kil-
ogrammon felüli sulyban 92.—94.— fillig. Öreg közép pá-
ronként 300—400 kilogramm sulyban —.— fillig.
Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban
100.—102.— fillig. Fiatal közép páronként 251—320 kilo-
gramm sulyban 100.—101.— fillig. Fiatal könnyű páron-
ként 250 kilogrammig terjedő sulyban 99.—100.— fillig.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, márczius 6.

Délitőzsde. A buzakinálat kielégítő, vételkedv mérsékelt. Nyugodt irányzat mellett 11,000 métermáza karült forgalomba, 5 fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonaművekben kevés forgalom. Időjárás boros, havas.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilsra	7.39— 7.40
Buza októberre	7.68— 7.69
Rozs áprilsra	6.26— 6.27
Rozs októberre	6.43— 6.44
Zab áprilsra	4.94— 4.95
Tengeri májusra	5.09— 5.10
Repcze augusztusra	12.30—12.40

Zárul 4 órakor:

Buza áprilsra	7.39— 7.40
Buza októberre	7.68— 7.69
Rozs áprilsra	6.26— 6.27
Rozs októberre	6.44— 6.46
Zab áprilsra	4.92— 4.93
Tengeri májusra	5.11— 5.12
Repcze augusztusra	12.40—12.45

Zárul 4 órakor

korona	
Osztrák hitelrészvény	753.40
Magyar koronajáradék	747.—
Leszámitolóbank részvény	500.50
Rima-Murányi vasmű részvény	627.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	657.—
Közuti vasút	673.—
Városi villamos vasút részvény	345.50

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. márczius 6.

Magyar aranyjáradék 4 ⁰ / ₁₀₀	98.50
Magyar koronajáradék 4 ⁰ / ₁₀₀	93.60
Magyar arany 4 ¹ / ₂ 0/0	100.75
Magyar ezüst 4 ¹ / ₂ 0/0	99.75
Magyar keleti vasút	99.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	93.—
Magyar italmegváltási kötvény	98.60
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	94.—
Magyar nyereséjsorsjegy kölcsön	163.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	141.50
Osztrák papírjáradék	99.—
Osztrák járadék ezüst	99.—
Osztrák járadék arany	98.75
Koronajáradék	99.—
1860-iki államsorsjegyek	137.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1775.—
Magyar hitelbank részvény	747.—
Osztrák hitelintézet részvény	752.80
Osztrák-magyar államvasút	666.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.27
Német birodalmi márka	118.30
London	242.55
Páris	96.30

REGENY-CSARNOK.

A milliomos büntársa.

— Büntényi regény. —

Irtá: M. E. Braddon.

Magyarra átdolgozta: Hevesi Jenő. [30]

(Vége)

Reggel volt s a nap kellemesen sütött, midőn a vonat Carterrel a hulli nagy indóház teteje alá berobogott. Mikor kilépett a kocsi, firkésze tekintett körül.

Tibbles, a kiszálló utasokat egyenkint szemügyre véve, a perronon állt.

— Nos? — mondá Carter, Tibbles vállára ütve. — Elszalasztotta? Ki vele, ne tartogassa magában. Arczából olvasom, hogy így van.

— Ugy van. — mondá Tibbles sértődött hangon. — Csakugyan elszalasztottam. De azért kár így rám förmedni.

— Beszéljen el mindent részletesen

— A bundás ember Derbyben Hullba váltott jegyet. S megérkezve Normantonba, látom, mint biczeg végig a perronon. Azután kocsi-jába szállt s a „Victoria” szállodába hajtatott. Hátul fölkapaszkodom a kocsira, elérjük a vendéglőt. Az atyafi besántított a kávéházba s én utána; persze mindig a legnagyobb ártatlanságban. Leül és melengeti rossz lábát. Aztán megint kiment s hallom, hogy az edinburgi vonatot kéri. Én legföljebb három perczig csendes maradtam, aztán ki, utána! A csarnokba érve azonban már csak hült helyét találtam.

Ma estig egy hajó sem indul, s az, amely Koppenhágába vitorlázik, nem vesz fel utasokat. A kapitány magaviselete után ítélve azonban föltehető, hogy boldog-boldogtalant fölfogad — csak jól megfizessék.

— Ez esetben a legjobb lesz, ha itt marad s a vonatok indulását megvívgyázza, míg magam a folyó tulsó partján fogok szemesnedni, — mondá Carter.

Carter bérkocsiba ült s a város végén levő kőparthoz hajtatott, honnan a Humber tulsó partján levő indóházhoz csónakon vitette át magát.

Eleinte a kőparton őgyelgett s nézegette a különféle helyekre induló gőzhajókat, melyeknek rendeltetéséről minden szükségeset megtudott. A Koppenhágába induló gőzhajóval is megismerkedett, — egy fekete barátságatlan nasszáddal, melyre „Varju” neve nagyon ráillett. Kapitánya szintén fekete, barátságatlan volt, ki a fedélzeten roppant kötélcsomók tetejében aludt s álmában tovább dohánzott.

— Külseje nem igen ajánlatos, — mormogta távoztában a titkos rendőr. — Tibblesnek tökéletes igazsága van.

— Egy csöppet sem csodálkozom rajta, ha az én emberem e hajó fedélzete alatt tartózkodnék, — gondolta magában, hogy csendesesen sétált a víz mentében. — Féligmeddig kedvem is volna rászállani a „Varju”-ra s minden zugolyában megmozogni.

Carter bement a városba, hogy az ékszereszeknél kérdezősködjék, nem járt-e a milliomos náluk, hogy gyémántjai közül egy párt értékesítsen, az egyik üzletben nyomára is akadt, sietve tért vissza a kikötőbe azután.

Carter egyenesen a kikötő ama pontjának tartott, a hol a „Varju” horgonyzott. De nem csekély bámulására annak helyén idegen hajó vetett horgonyt, s nyugtalankodó kérdezősködései után megtudta, hogy a „Varju” egy félórával ezelőtt vonta fel horgonyait és a tenger felé vitorlázott.

— Most kellett annak elindulni? — kérdezte.

— Nem, uram. Csak holnap kellett volna. de aligha nem valami kétes egyénnek kell a fedélzeten lenni; legalább ilyenforma gézen-guzt láttunk a hajó indulása előtt egy félórával erre csavarogni.

— Nosza emberek, rajta! Ót fontos bankjegyért ki fogja el a „Varjut”?

— En! — kiáltott egy viritó piros mellényű legény, térdig erő, fényes csizmában. — Én, meg az én pajtásom. Ugy-e Jim?

Csakhamar előállott a bárka.

Carter kormányzott. A két legény erre vízbe csapta evezőit s a bárka tova siklott ki a tenger felé, melynek szélén csak éles szem fődözhetne fel a „Varjut”.

— Ha meg nem fordul a szél, nem csipjük el! — mondá az egyik halászegény.

Carter most az emberekre bizta a kormányt s takarójába burkolózva a hajó fenekére lefeküdt aludni.

Mire fölébredt, a legények értesítették őt, hogy a szél megfordult és a kis bárkájuk jóval közelebb ért a „Varju”-hoz.

Egy óra múlva, midőn a csónak csaknem elérte már a „Varjut”, Carter közölte a legényekkel megbízatását, és tejhatalmát, a szökevényét elfoghatni.

Carter a szokásos megszólítást hangoztatta.

— Mi a menydörgös menyköt kerestek itt a hajónk tövében? — ordította a kapitány. — Odább innen, vagy a fenékbe lökünk benne-tek!

— Tökéletes megállapodásért esedezem, míg a fedélzetre fölászom, — mondta Carter. — Ön egy gentlemant rejteget — egy urat, kit el kel fognom.

A kapitány habozott kissé és mocskos pipájából néhány mérges füst-felhőt eregetett.

— Mutassa elő elfogatási parancsát! — mondta komoran.

Carter felnyújtotta azt neki.

A következő perczben Carter, egy a hajóról lebecsátott kötél segítségével, annak oldalán fölmászott, követte kísérőinek egyikétől, kire előfordulható baj esetében, számíthatni vélt.

— Szeretnék a hajó alsó osztályában kuttatni, — mondá. — Legyen szives lámpát adni.

E gyöngé világgal lement a kajutába. Itt három alvót talált, kiket nagy lelki nyugalommal sorra megnézett, míg az egyikben, fölis-merete emberét.

Carter galléron ragadta az alvót és durván megrázta.

— Jöjjön velem, Wilmot József ur, — kiáltotta.

— Mit jelentsen ez, hogy ily durván rázák fel az embert álmából? Hogy merészkedik ön így nyulni hozzám? No, még ezt megkeserüli!

— Nem Wilmot József? — mormogta. Nem Wilmot József?

— Ép oly kevéssé, mint ön, aranyosom, — felelte arczátlanul a másik.

— Talán akkor Dunbar ur . . . Dunbar Henry, ha nem csalódom. Nemde édes uram? — kérdezte Carter és a másik kezével is bele akart most kapaszkodni. De ez súlyos csapással elveré azt válláról s kirántva magát, erősen sántítva felrohant a lépcsőn.

Carter utána.

— Fogjátok meg! — kiáltott oda a tengerészeknek. — Fogjátok meg! Elébe!

A rendőr által üldözötve s az eléje ugró tengerészekről feltartóztatva, s talán mert a vak sötétségből a fényes holdvilágra érvén, szemét káprázat fogta el: a gonosztevő a hajófal egy nyílásának neki tántorodott és egyensúlyt vesztve, zajos nehézséggel a vízbe esett.

— Mentsétek meg! — kiáltozott Carter. — Gyémántokkal bélelt övet hordoz a testén!

Az emberek egyike lerugta csizmáit és a vízbe ugrott. A többiek visszafojtott lélekzettel nézték a holdsütötte habokban föl-almerülő főket és karokat.

— Meg van! — kiáltott végre a bátor tengerész. — Övénel kaptam meg őt!

Közelebb jött, egyik karjával hatalmasan evezve, míg a másik terhét látszott hurczolni.

Midőn a hajót tökéletesen elérte, a kapitány kötelet bocsátatott le számára. De abban a perczben, hogy hozzá akart nyulni, a merész uszó bámuló kiáltással másik karját is kiemelte a vízből

— Az öv elszakadt s ő alámerült!

Az öv csakugyan elszakadt.

A holdvilágban szikrázó gördülést lehetett észrevenni. A szemnek úgy tetszett, mintha szökőkutnak csöppjei hullottak volna alá.

E szikrázó csöppek a Dunbar által vásárolt gyémántok darabjai voltak . . . velük elmerült Dunbar Henry . . . azaz Wilmot József, a tenger fenekére, hogy örökre ott-maradjon . . .

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. sz. tv. délután 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 7.15	Személyvonat reggel 8.46
Vegyesvonat délután 4.16	Vegyesvonat este 7.49
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. reg. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesbesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Városi színház.

Bérlet 143. sz.

Páratlan.

Szerdán, 1900. évi márczius hó 7-én:

Mignon.

Regényes opera 4 felvonásban. Szövegét írta: Carré és Barbier. Fordította: Ormay F. Zenéjét szerző: Ambroise Thomas.

S Z E M É L Y E K:

Meister Déri Jenő.	Friedrich Gáthi K.
Lathario Odry Lehel.	Mignon Rédei Szidi.
Leartes Pinter Imre.	Philine Ruzsinszki L.

Kezdete 7 órakor.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA ARAD, Szabadság-tér 19.

Ujdonságaink tavaszi kelmékben

dus választékban megérkeztek.
Mintákat vidékre bérmentve küldünk.

Szőnyeg, függöny, paplan, matracok a legjobb minőségben és nagy választékban kaphatók

ROSENBLÜH H. és TÁRSA
ARAD.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA
ARAD.
Vászon és asztalneműk, törülközők, damasztok, menyasszonyi kelmények, szolid kivitelben és dus választékban állandóan raktáron vannak

ROSENBLÜH H. és TÁRSA
ARAD.
Fegyházban kötött gyermek-, női és férfi harisnyúkat daczára a folytonos áremelkedéseknek előnyös vételel folytatán lovábbra is régi árjegyzékünk szerint

Prágai glace női kesztyűk három gombbal, párja 85 kr.

Valódi Carlsbadi női glace kesztyűk 4 gombbal, párja 95 kr.

Rosenblüh H. és Társa ARAD.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

2512—1900.

Hirdetmény.

A vető és fűmagvakat vásároló közönséget értesítem, hogy az 1895. évi XLVI. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott 38286—96. számú földmívelésügyi miniszteri rendelet 8-ik §. értelmében a vető és fűmagvak árusításával foglalkozók a következők szigorú betartására vannak kötelezve.

Vető- és fűmagvak alatt értetnek az országban a mezőgazdasági termelés tárgyát képező, vagy e célra máshonnan behozott kulturnövények: általában kereskedelmi, ipar-, gyógy-, kerti- és takarmánynövények, valamint ~~a fűmagvak~~ **ugyszintén az erdei magvak is**, melyek termelés céljára iparszerűen forgalomba hozattak, illetve kínálnak vagy árultatnak.

A vető- és fűmagvak iparszerű forgalomba hozatala, illetve kinalása és árulása 10 kgr.-on felüli mennyiségekben a következő szabályok szerint történjék:

A vető- és fűmagvak csakis az eladó nevének, az illető mag fajanak, illetve válfajanak és származásának (ha ehhez valamely tulajdonság van kötve), valamint az illető mag tisztaságának (súly szerint) % -ban, ugyszintén csirázó képességének (szemek száma szerint) % -ban való határozott megjelölése mellett hozhatók forgalomba. Ha a mag válfaja vagy származása az eladó előtt ismeretlen, ezt különösen kijelenteni, illetve megjelölni tartozik.

A tisztaság és csirázó képesség % számai külön-külön meghatározott számmal jelölendők; tehát pl. a tisztaság ekként 85—90% nem jelölhető.

Ezeknek a megjelöléseknek az eladó részéről irásban meg nem rövidített szavakkal, a számjelek tisztán kiírva és pedig vagy az ajánlatban, kötleveiben vagy számlában, vagy esetleg külön értesítvényben, a kicsinybeni vagy közvetítő útján eladásoknál magán a zsákon (burkolaton) le nem törölhető vagy egy könnyen el nem távolítható módon kell megtörténni. A mennyiben ez nem magán a zsákon (burkolaton) történik, a zsákoknak az eladó nevének, vagy cégjegyén kívül még egy más oly jellel kell megjelölve lenni, melynek alapján az árjegyzékben, ajánlatban, kötleveiben, illetve számlában vagy külön értesítvényben jelzett áru azonossága kétségtelenül megállapítható legyen.

A vető- és fűmagvak szállításánál, az erre használt zsákok (burkolatok) az eladó pecsétjével (ólomzár) zárandók le, ha csak erre illetékes állami magvizsgáló állomás részéről ólomzárva nem volnának.

Mindazokban az esetekben, melyekben vető- és fűmagvak magkereskedők részéről számla vagy más külön írásbeli értesítvény mellett szállítatnak, **köteles az eladó magkereskedő az A. melléklet szerinti nyomtatvány*) egy példányát csatolni**, melynek a szállított vető- vagy fűmag burkolatán alkalmazott jel, a mag fajanak, illetve válfajanak, származásának, valamint tisztasági és csirázóképességi % -ára vonatkozó köteles megjelölés kiténtetésére szolgáló rovatait az eladó kitöltheti.

Vető- és fűmagvaknak, mint „nyersárúnak“ termelők részéről magkereskedők részére történő eladásoknál és a magkereskedők egymásközötti forgalmában a jelen határozmányok — az illető magvak fajanak, illetve válfajanak, valamint eredetének vagy származásának megjelölésén kívül — nem kötelezők. (L. 6. §. 2. pontját).

Lóher- és luczerna-magvakat, ha azok nem teljesen arankamentesek, termesztés céljából forgalomba hozni tilos (1894. XII. t. cz. 51. §.) ugyszintén az egyéb vetőmagvakat is, ha azok a mezőgazdaságra (növénytermelésre) káros gyomok magvait tartalmazzák.

A vető- és fűmagvaknak az eladó részéről kötelezően megjelölt és ezzel

*) A magvizsgáló állomásoktól szerzendő be.

biztosított legkisebb tisztasági és csirázóképességi % -ára való ellenőrző vizsgálatoknál ugy a tisztaságban, mind a csirázóképességben külön-külön mutatkozó 5%-nyi hiány meg van engedve. Ha pedig a vizsgálat esetleg a tisztaságnál a fenténél nagyobb hiányt, a csirázóképességnél ellenben a biztosítottnál magasabb % -ot találna, vagy megfordítva, ezen esetekben a biztosított legkisebb tisztasági és csirázóképességi % -ok számainak 100-zal osztandó szorzatával szemben, a vizsgálat által talált két számadat ugyan e számtani eredménye a fűmagvaknál 10%-nyi, a többi vetőmagvaknál pedig 5%-nyi hiányt mutathat.

Figyelmeztetem tehát a közönséget, hogy vető vagy fűmagvak vételénél óvatosan járjon el s hogy a kereskedőtől az illető mag fajanak, illetve válfajanak származásának valamint a mag tisztaságának ugyszintén csirázó képességének % -ban való határozott megjelölését és mindezekért a szavatosság elvállalását követelni jogosítva van.

Arad, 1900. február 15.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

355—1900. p. m.

Hirdetmény.

Felhivatnak mindazok, kik az 1900. évi tenyésztesre ingyen selyempetét kívánnak, hogy a polgármesteri hivatalban jelentkezve, neveiket s a kívánt petemennyiséget az ott kitett ivre feljegyezzék

Később jelentkezők kevesebb petére tarthatnak igényt, jelentkezés a pete átvételére kötelező. Az ingyen petéket átvevők kötelezők magukat:

1. Mástól petét el nem fogadni.
2. A nyert pete mennyiséget kizárólag gubótermelésre fordítani.
3. A termelt gubókat csakis a selymentenyésztes felügyelőség megbízottjának s nem másnak átadni.

Az elsőosztályu gubók kilogrammonként 2 korona 20 fillérjével, a II-od osztályuak 1 korona 60 fillérjével, a hasznavehetetlen piszkos nedvesek pedig 20 fillérjével fognak beváltatni.

Azok, a kik a gubókat bárki másnak eladnák, később meghatározandó összeg erejéig megfognak büntettetni.

Aradon, 1899. évi január hó 9

Salacz,
kir. tanácsos
polgármester.

114—1900. g. n.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1900. évben eszközlendő kövezési munkák, és a külvárosi utak megkavicsolása iránt folyó év márczius hó 12-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 1. a nagykörútnak részben való kikövezésére 1201 kor. 22 fill.

2. A külvárosi utak megkavicsolására nézve 4266 korona.

Bánatpé..zül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok levártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1900. évi febr. hó 26-án tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay
aljegyző.

Egy darab 1-es és
egy darab 7-es számú

Wertheim-féle

pénzszekrény
eladó

Auerbach Miksánál

Forray-utca I. szám. 868

Déznán

a tavaszi országos

vásár

f. évi március 19-én

tartatik meg.

868 Az előjáróság.

Dr. Singer János orvos és Rozvány György gyógyszerész

Sterilizált gyermektej

gyógy- és pasteurizált tej termelése

ARADON,

Batthyányi és Kossuth-u. sarkán.

Telefon szám 286.

Sterilizált gyermektej. A legjobb gyermektápszer, nélkülözhetetlen oly anyáknak, a kik gyermekeiket részben vagy egyáltalában nem táplálhatják. A csecsemő korának megfelelően hígítva. Teljesen bakterium mentes. Az anyatejnek megfelelő alkotórészekből áll. Minden egyes ötkészésre való adag, légmentesen lezárt külön palackokban, sterilizálva, egyszeri táplálásra szolgál.

1. számú	1—8	napos gyermeknek 1 napi adag 8 palack 48 fil. 1 palack 7 fil.
2. "	8—30	" " " 1 " " 8 " 1 " 8 "
3. "	30—90	" " " 1 " " 7 " 60 " 1 " 10 "
4. "	90—180	" " " 1 " " 6 " 64 " 1 " 12 "
5. "	180—több	" " " 1 " " 6 " 70 " 1 " 14 "

Pasteurizált tej. Minden kórokozó csiráktól mentes, kitching minőségű tiszta tej, közönséges használatra. 1 liter 28., 1/2 liter 16., fillér.

Gyomorbetegék részére könnyen emészthető tej. Pasteurizálva, felforraltatás nélkül is élvezhető. 1 liter 60 fil., 1/2 liter 34 fil.

Tüdőbajosok részére való tej. A betegek zsirvesztéséget pótló rendkívül tápláló erejű tej pasteurizálva, felforraltatás nélkül is élvezhető. 1 liter 60 fil. 1/2 liter 34 fil.

Édes savó. Gyomor és tüdőbetegek részére sterilizálva. 1 liter 24 fil., 1/2 liter 16 fil.

Diabetikus betegek részére való tej. Cukor nélküli tej sterilizálva. 1 liter 1 korona., 1/2 liter 1/2 korona.

Azonfelül megrendelésre készítetik minden a gyógyászatban előforduló Ggyógytej mint Kephir, Tropon, Somatose stb. tej mérsékelt áron és pontosan készítve.

MEGHIVÓ.

A borossebesi kerületi betegsegélyző-pénztár

1900. évi március hó 11-én d. e. 10 órakor

(határozatképtelenség esetén pedig március hó 18-ikán) a község háza tanácstermében tartja meg

hetedik évi rendes közgyűlését,

melyre az érdekeltek közgyűlési kiküldöttek ezuton is meghivatnak.

A közgyűlés tárgyal:

1. Az igazgatóság évi jelentése és a jegyzőkönyv hitelesítésére két közgyűlési tag kiküldése.
2. Zárszámadás előterjesztése, felügyelő-bizottság jelentése és a felmentvény megadása iránti határozathozatal.
3. Igazgatósági, felügyelő-bizottsági és választott bírósági tagok választása.
4. Netáni indítványok, melyek azonban 8 nappal a közgyűlést megelőzőleg írásban beadandók.

Borossebes, 1900. február hó 26-án.

**A borossebesi kerületi betegsegélyző
pénztár igazgatósága.**

Főhuzás.

1900. évi március hó 14-től április 10-ig.

VI. osztály.

Megújítási sorsjegy:

Egy nyolczad 3.—kor.
Egy negyed: 6.—kor.

V. sorsjáték.

Vételsorsjegy:

Egy nyolczad 20.—kor.
Egy negyed .40.—kor.

M. kir. szab. Osztálysorsjáték
Főelárultó helye.

Főnyeremény: 1.000.000 Korona.

OSZTÁLYSORSJEGYEK

nagy számválasztékban kaphatók az

ARADI IPAR- és NÉPBANK

érvényesítő üzletében

ARADON,

„Fehér Kereszt” épület.

Telefon: 100 szám.

Megújítási sorsjegy:

Egy fél: . . 12.—kor.
Egy egész: . 24.—kor.

Vételsorsjegy:

Egy fél . . 80.—kor.
Egy egész . 160.—kor.

V. sorsjáték.

VI. osztály.

Osztálysorsjegyek kaphatók továbbá: Hammerschlag Lipót (Andrássy-tér), Huszeri M. (Atzél Péter-utca), Rothstein Mór (Szabadság-tér) és özv. Scherfeneder Antalné (Templom-utca) al-elárultóinknál.

Aradi közuti vaspálya és téglagyár-részvénytársaság.

Meghívás.

Az „Aradi közuti vaspálya és téglagyár-részvénytársaság”

tisztelt részvényesei

a f. évi március hó 22-én, csütörtök délelőtt 10 órakor

a társaság helyiségében tartandó

rendes évi közgyűlésre

tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. A felügyelő-bizottság évi jelentése, a zárszámadás feletti határozathozatal és a mérleg megállapítása; a nyeremény felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Az igazgatóság hat tagjának megválasztása.
4. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítőinek megválasztása.

Azon tisztelt részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak — alapszabályaink 14. §-ának értelmében — felkértem, részvényeiket, vagy a nyilvános intézetek által kiadott *alapszabályilag átvett* részvényekről szóló letéti igazolványokat (Depôt-Schein) az eredeti részvények helyett f. évi március hó 19-iki délig a társaság pénztáránál letéteményezni.

Aradon, 1900. március hó 6-án.

883

Az igazgatóság.

1703—1900. k. h.

Hirdetmény.

Ámbár a sertésvész esetek Magyarország területén utóbbi időben lényegesen kevesebbek mindazonáltal épen a beegység tovaterjedésének megátlása céljából a nagyméltóságú földmívelési magy. kir. miniszterium 4693/1900 sz. magas rendelete alapján felhívom a sertést tartó gazdákat, hogy a sertések megbetegedését, vagy elhullását hatóságánál saját érdekében jelentésük be, mert az képezi a betegség tovaterjedése megátlásának legsikeresebb módját, ha a betegség ellen szolgáló óvintézkedések akkor tételnek meg amikor a betegség még csak csirájában van.

Arad 1900 február 14.

Sarlot
főkapitány.

656—1900. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy kérőknek és sertéseknek Ausztriából Magyarországra való behozatala tekintetében jelenleg érvényes intézkedéseket tartalmazó 393. számú állategészségügyi értesítő hivatalomban az érdekeltek által megtekinthető.

Aradon, 1900. évi február hó 13.

Salacz,

kir. tan. polgármester.